

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ BAĞIMLILIKLARININ
AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Halime DOĞAN KOÇ
ORCID: ORCID: 0000-0002-6600-5870

Danışman
Doç. Dr. Şemseddin GÜNDÜZ
ORCID: 0000-0003-1075-0043

Konya – 2022

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Bu çalışmanın hazırlanmasında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen fikirleriyle her zaman yoluma ışık tutan danışman hocam Doç. Dr. Şemseddin GÜNDÜZ'e maddi ve manevi desteklerini her zaman üstümde hissettiğim annem Havva Doğan, babam Mehmet Doğan ve dedemlerim İmdat Doğan ve Hasan Ünal'a, amcanın baba yarısı olduğunu bana hissettiren amcam Yüksel Doğan'a, çocukluğumuzdan beri bize örnek olan ailemizin ilk öğretmeni dayım Murat Ünal'a ,17 yaşında bana ablalık duygusunu yaşatan kardeşim ve şimdilerde arkadaşım Muhammed Anıl Doğan'a her türlü dert, elem, sevinç, mutluluğumda yanımda olan beni destekleyen doğduğumuzdan beri aramızda kilometreler olmasına rağmen yürek bağımızın dip dibe olduğu canım kuzenim Sümeyye Tıkır'a (Süm) ve bundan bir yıl önce Rabbimin bana armağan ettiği biricik oğlum Muhammed Alparslan Koç'a

Teşekkürü borç bilirim.

Sevgili oğlum sen benim en kıymetlimsin seni çok seviyorum. İyi ki varsın....

Halime DOĞAN KOÇ

Ağustos 2022

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR).....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar	v
ŞEKİLLER	vi
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vii
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	ix
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Tanımlar.....	6
2. ALAN YAZIN (İLGİLİ ARAŞTIRMALAR).....	7
2.1. Bağımlılık	7
2.2. Bağımlılık Türleri	7
2.3. Teknoloji Bağımlılığı.....	8
2.4. Teknoloji Bağımlılığının Belirtileri	9
2.5. Teknoloji Bağımlılığının Nedenleri	12
2.6. Teknoloji Bağımlılığının Neden Olduğu Sorunlar	12
2.7. Erteleme	13
2.8. Ertelemenin Nedenleri Nelerdir?	16
2.9. Erteleme Türleri	17
2.10. Ertelemenin Boyutları	18
2.11. Akademik Erteleme Nedir?	19
2.12. Akademik Ertelemenin Nedenleri Nelerdir?	20
2.13. Akademik Ertelemenin Sonuçları	21
2.14. İlgili Araştırmalar	23
2.14.1. Teknoloji Bağımlılığı İle İlgili Çalışmalar	23
2.14.2. Akademik Erteleme İle İlgili Çalışmalar	27
2.14.3. Teknoloji Bağımlılığı ve Akademik Erteleme İle İlgili Çalışmalar.....	32
3. YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın Modeli.....	34

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	34
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri	35
3.3.1. Teknolojik Bağımlılık Ölçeği.....	35
3.3.2. Akademik Erteleme Ölçeği	35
3.4. Verilerin Toplanması	36
3.5. Verilerin Çözümlemesi (Verilerin Analizi)	36
4. BULGULAR	42
4.1. Teknoloji Bağımlılığı.....	42
4.1.1. Cinsiyete Göre Teknoloji Bağımlılığının İncelenmesi.....	43
4.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Teknoloji Bağımlılığının İncelenmesi	46
4.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Fakülterele Göre Teknolojik Bağımlılığın İncelenmesi	49
4.2. Akademik Erteleme	54
4.2.1. Cinsiyete Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi.....	55
4.2.2. Sınıflara Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi.....	57
4.2.3. Fakülterele Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi.....	61
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	67
5.1. Sonuç.....	67
5.2. Öneriler	68
KAYNAKLAR.....	69
EKLER.....	76
Ek-1 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Kullanım İzni.....	76
Ek-2 Akademik Erteleme Ölçeği Kullanım İzni.....	77
Ek-3 Araştırma İzni-1.....	78
Ek-4: Araştırma İzni-2.....	79
Ek-5: Araştırma İzni-3.....	80
Ek-6: Araştırma İzni-4.....	81
Ek-7: Araştırma İzni-5.....	82
Ek-8: Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	83
Ek-9: Akademik Erteleme Ölçeği	86

TABLULAR

Tablo 3.1 Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Demografik Bilgiler	34
Tablo 3.2 Akademik Erteleme Ölçeği ve Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Normallik Testi Sonuçları	37
Tablo 3.3 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Betimsel Değerleri	38
Tablo 3.4 Akademik Erteleme Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Betimsel Değerleri...	40
Tablo 3.5 Ölçek Verileri Değerlendirme Ölçütleri.....	41
Tablo 4.1 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Genel Bulgular	42
Tablo 4.2 Cinsiyete Göre Teknoloji Bağımlılığı t Testi Tablosu	44
Tablo 4.3 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıflara Göre Betimsel İstatistik Tablosu	46
Tablo 4.4 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi.....	48
Tablo 4.5 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülteye Göre Betimsel İstatistik Tablosu	50
Tablo 4.6 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülte Değişkenine Göre Varyans Analizi	52
Tablo 4.7 Akademik Erteleme Ölçeğine İlişkin Genel Bulgular.....	54
Tablo 4.8 Cinsiyete Göre Akademik erteleme t Testi Tablosu	55
Tablo 4.9 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıflara Göre Betimsel İstatistik Tablosu	58
Tablo 4.10 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi.....	60
Tablo 4.11 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülteye Göre Betimsel İstatistik Tablosu	61
Tablo 4.12 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülte Değişkenine Göre Varyans Analizi	63
Tablo 4.13 Teknoloji Bağımlılığı Ve Alt Boyutları İle Akademi Erteleme Düzeyleri Arasındaki İlişki	65
Tablo 4.14 Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıkları Akademik Ertelemeye İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları	65

ŞEKİLLER

Şekil 2.1. Erteleme Döngüsü (Burka ve Yuen 1983)	15
Şekil 3.1 Teknoloji Bağımlılığı Çarpıklık ve Basıklık Grafik	39
Şekil 3.2 Akademik Erteleme Çarpıklık ve Basıklık Grafik	41

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi başlıklı tez çalışmamın toplam **68** sayfalık kısmına ilişkin, 19/08/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%28** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

19/08/2022

Halime DOĞAN KOÇ

Doç. Dr. Şemseddin GÜNDÜZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

19/08/2022

Halime DOĞAN KOÇ

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

$\bar{X}$: Ortalama

Kısaltmalar

EBF: Eğitim Bilimleri Fakültesi

SBBF: Sosyal Ve Beşeri Bilimler Fakültesi

TP: Tıp Fakültesi

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ BAĞIMLILIKLARININ AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Halime DOĞAN KOÇ

Teknolojinin hızla geliştiği ve gelişmeye devam ettiği günümüzde bireylerde teknoloji bağımlılığı da hızla artmaktadır. Teknoloji bağımlılığı bireylerde birçok olumsuz etkiye neden olmaktadır. Bu etkilerden biri de akademik ertelemedir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarını ve akademik erteleme davranışlarını çeşitli değişkenler açısından incelemek ve teknoloji bağımlılıklarının akademik erteleme davranışları üzerine etkisini betimlemektir. Araştırmanın evreni Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencileridir. Araştırmaya 281 öğrenci katılmıştır. Araştırma da kullanılan veriler 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır.

Araştırmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları orta düzeyde bulunmuştur. Teknoloji bağımlılığı incelendiğinde cinsiyet ve sınıf faktörü açısından fark yoktur. Fakülte faktörü açısından incelendiğinde ise; teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlu olan “düşük benlik algısı” boyutunun Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerde, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Akademik erteleme davranışı incelendiğinde cinsiyet ve sınıf faktörü açısından fark bulunmamıştır. Fakülte değişkeni açısından incelendiğinde akademik erteleme ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde ise; “akademik erteleme” ve ““öğretmene karşı olumsuz algı”” boyutunun Tıp Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerde Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji bağımlılığının akademik ertelemenin anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji Bağımlılığı, Akademik Erteleme, Üniversite Öğrencileri.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Computer Education and Instructional Technology
Computer Education and Instruction Technology Program
Master Thesis

THE EFFECT OF UNIVERSITY STUDENTS ' TECHNOLOGY ADDICTIONS ON ACADEMIC DEFERRAL BEHAVIOR

Halime DOĞAN KOÇ

In today's world where technology develops and continues to develop rapidly, technology addiction is increasing rapidly in individuals. Technology addiction causes many negative effects on individuals. One of these effects is academic procrastination. The aim of this study is to examine technology addictions and academic procrastination behaviors of university students in terms of various variables and to describe the effect of technology addictions on academic procrastination behaviors. The population of the research is Necmettin Erbakan University students. The data used in the research were collected in the spring term of the 2020-2021 academic year.

As a result of the research, technology addictions and academic procrastination behaviors of university students were found to be moderate. When technology addiction is examined, there is no difference in terms of gender and class factor. When examined in terms of the faculty factor; it was found that the "low self-perception" dimension, which is the sub-dimension of the technology addiction scale, was higher in the students studying at the Faculty of Education than the students studying in the Faculty of Social and Human Sciences. When academic procrastination behavior was examined, no difference was found in terms of gender and class factor. When they are examined in terms of the faculty variable, when the scores they get from the academic procrastination scale are examined; It was concluded that the dimensions of "academic procrastination" and "negative perception towards the teacher" were higher in the students studying at the Faculty of Medicine than the students studying in the Faculty of Education and the Faculty of Social and Human Sciences. it was determined that technology addiction is a significant predictor of academic procrastination

Keywords: Technology Addiction, Academic Procrastination, University Students.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar başlıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Teknolojinin hayatımıza girmesi bireylere bilgiye ulaşma, bilgiyi paylaşma, iletişim kurma ve haberleşme gibi birçok alanda büyük kolaylıklar sağlamıştır. Öyle ki 30 yıl öncesinde insanlar gönderdikleri mektuba günlerce cevap beklerken, günümüzde gönderdikleri e-postalara ya da mesajlara dakikalar hatta saniyeler içinde cevap almaları mümkün hale gelmiştir.

Gelişen teknolojik cihazların bireylere sunduğu en yaygın kullanılan hizmetlerden biri de internettir. İnternet günümüzde en yaygın kullanılan iletişim araçlarını kapsayan ortam haline gelmiştir. Bireyler sosyal medya ile etkin katılım, karşılıklı iletişim kurma, kendini tanıma, haberleşme gibi birçok imkândan aynı anda faydalanabilmekte iken, internet tarayıcıları sayesinde de bilgiye saniyeler içinde ulaşabilmektedir. Bilgiye saniyeler içinde ulaşıyor olmak bireylere sosyal hayatta, iş hayatında, akademik hayatta vb. birçok kolaylık sağlarken; bireylerin sosyal uygulamalarda gereğinden fazla zaman geçirmeleri ya da aşırı anlam yüklenmeleri (örneğin; sosyal medyada beğeni sayısı, oyunlarda seviye atlama gibi) bireylerde bağımlılığa yol açabilmektedir. Ayrıca Alyanak günlük yaşamın, sosyal hayatın, okul ve aile hayatının bu durumdan olumsuz etkilendiğini de ekler. Balcı ve Gunnar (2009) makalelerinde interneti çekici kılan faktörleri sıralamışlardır. Bu faktörler sosyal bağlantıların internet üzerinden kolaylıkla kurulabilmesi, yabancılarla rahat ve bir risk faktörü olmadan ilişkiye geçilebilmesi, kişilerin her hangi bir baskı olmadan özgürce düşüncelerini ve duygularını ifade edebilmesi, kendini göstermek istediği gibi abartarak sunabilmesi, sessiz kalarak diğer insanları dikizleme olanağının bulunması şeklinde sıralamaktadırlar. Bağımlılık nesneye, kişiye veya varlığa duyulan önlenemez istek olarak tanımlanabilir ve mental aktivite ile ilgili patolojik bir davranış olduğu söylenebilir (Uzbay, 2009). İnternet bağımlılığı 1995 yılında Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistik El Kitabı'nda madde bağımlılığından türetilerek internet bağımlılığı adını almış ve davranışsal bir bağımlılık olarak sınıflandırılmıştır (Yengin, 2019). Alyanak (2016) ise internet bağımlılığını; internet kullanımının günden güne artış göstermesi, kullanma isteğinin önüne geçilememesi,

internetsiz geçirilen vaktin önemsizleşmesi ve bu vakitlerde sıkılma, huzursuzluk, saldırganlık gibi olumsuz duygu durumlarının ortaya çıkması olarak açıklar.

Yengin (2019) internet bağımlılığını tanımlarken; bireyin interneti kullanırken kendini kontrol edememesi, buna bağlı olarak psikolojik, sosyal ve akademik yaşamında sorunların ortaya çıkması ifadelerini kullanır ve bireylerde sosyal medyayı kullanım süresinin arttığını, bu süreyi azaltma çabalarının ise sonuçsuz kaldığını, kullanım kesildiğinde ise bireylerin yoksunluk hissettiklerini belirtir. Teknolojiyi kullanmada günlük ihtiyaçları giderme sınırını geçip, bireylerin kullanım süresinin uzadığı ve kısıtlanması durumunda bireylerde “yoksunluk” krizine girme durumu gözlemlenmiştir. Arslantaş, Ektiricioğlu ve Yüksel (2020) teknoloji bağımlılığını tanımlarken internetin ve teknolojik aletlerin kullanımı ile ilgili olarak bireylerin sergiledikleri davranışları şu şekilde sıralar;

- İnternetin ve teknolojik aletlerin aşırı kullanımı ve kullanma isteğini doyuramama,
- Bu aşırı kullanımından kaynaklı olarak aktivitelerin ihmal edilmesi,
- Bu aşırı kullanımın bireyin sosyal ilişkilerine zarar veriyor olması,
- İnternet ve teknolojik aletlerin amacı dışında bireyin olumsuz duygu ve yaşam stresinden bir kaçış aracı olarak seçilmesi,
- Aşırı kullanımı azaltmada ve durdurmada problemler yaşanması,
- İnternet ve teknolojik aletleri kullanmanın mümkün olmadığı durumlarda bireyin gergin ve sinirli tavır sergilemesi,
- Bireyin internet ve teknolojik aletleri kullanım süresi ve miktarına ilişkin yalanlar söylemesidir.

Teknolojik bağımlılık; telefon, tablet, akıllı cihazlar, oyun konsolları gibi dijital aygıtların kontrolsüz ve aşırı kullanımı olarak tanımlanabilir. Bu cihazlara bireyleri bağımlı kılan faktörlerden birisi de internetin cihazlara sunduğu uygulama çeşitliliğidir. Örneğin; telefonlar ilk üretildiği dönemlerde bireye yalnızca arama, mesajlaşma gibi temel iletişimi sağlarken bu gün internet sayesinde hava durumu, kilo takibi, adım sayar, mobil bankacılık, sesli ve görüntülü iletişimin yanı sıra sosyal medya ve dijital oyun gibi hayatın birçok alanıyla alakalı farklı hizmetler sunmaktadır. “Teknolojik bağımlılıklar gerçekten davranışsal bağımlılık mı?” sorusuna yanıt arayan araştırmalar gerçekleştirilmiştir ve bu araştırmalar sonucunda teknolojik bir bağımlılığa sahip bireylerin, davranışsal veya kimyasal

bağımlılıkları olan bireylerle benzer belirtiler gösterdikleri belirtilmiştir (Arslantaş, Ektiricioğlu ve Yüksel, 2020). Teknolojik bağımlı olan kişilerin özellikleri;

- İnternetin dışında sosyal hayatı olmayan ya da az olan,
- Teknolojik aletlerden yoksun kaldığı zamanlarda kendisini yalnız, farklılaşmış, asosyal hisseden,
- Yapılan ya da geliştirilen her türlü uygulamaları yakından takibe alan ve yeniliklerden haberdar olmak isteyen,
- Arkadaşlarıyla yüz yüze görüşmek yerine sosyal medyadan görüşmeyi tercih eden
- Sosyal medyada kendisine yeni bir kimlik belirleyen şekilde sıralanabilir (Yengin, 2019).

Teknoloji bağımlılığının fiziksel etkileri de olabilmektedir. Teknoloji bağımlılığının; gözlerde yanmaya, boyun kaslarında ağrılara, beden duruşunda bozukluklara ve vücudun belirli bölgelerinde uyuşmalara neden olan fiziksel etkileri vardır. Ayrıca akademik başarının düşmesi, kişisel, ailevi ve okul sorunlarının oluşması, zaman denetimi konusunda sıkıntı yaşam, iletişim kurmada problem, özgüven eksikliği, kendini ifade edememe şeklinde de psikolojik etkileri de vardır. (Karadağ ve Kılıç, 2019). Ayrıca yapılan bir araştırmalarda, bir işe odaklanmış bireyin mobil bildirim sesi gibi bir uyararla bölündüğünde yaptığı işe tekrar odaklanabilmesi için ortalama 25 dakika geçmesi gerektiği belirtilmiştir (Aydın ve Ertemel, 2018)

Teknoloji bağımlılığının giderek arttığı günümüzde ise bireyler teknolojik araçları uzun süreler kullanmakta, kullanım süresinin uzadıkça zamanı doğru yönetmekte güçlük çektikleri görülmektedir. İnternet bağımlılığı hastalığı bireylerin sosyal hayatında ki yer sorumlulukları yerine getirmesine engel olmakta bireylerde bırakma ya da erteleme davranışlarına sebep olmaktadır. Erteleme davranışı, kişinin tembellik yapması ve zammını kötü yönetmesi ile birlikte güdülenme eksikliğinden dolayı verilen bir iş ya da görevi zamanında bitirmemesi olarak tanımlanmaktadır (Senecal, Koestner ve Vallerand, 1995). Hançer ve Mişe (2019) çalışmasında 4 farklı erteleme türünün varlığından söz eder. Bunları; akademik görevin son ana kadar ertelenmesi, zamanında yapılmayan ve sonraya bırakılan, zor planlama gerektiren günlük rutin işlerde erteleme, karar vermeyi erteleme ve işlevsel olmayan erteleme davranışı şeklinde sıralamışlardır.

Aydoğan ve Özbay, (2012) erteleme davranışının ilk olarak psikoanalitik kuram tarafından açıklandığını ve bu kurama göre erteleme davranışının egonun tehdit edici durumlara karşı korunmak amacıyla kullandığı bir kaçınma davranış olduğunu ıdır ve ertelemenin yüksek kaygılı insanlarda daha çok görüldüğünü belirtmişlerdir.

Erteleme benliği korumaya yönelik bir mekanizmadır ve kişi, özellikle değerlendirilme kaygısı yaşadığı ve başarısızlık korkusu hissettiği durumlarda ertelemeyi bu durumlarla baş etme stratejisi olarak kullandığı öne sürülmektedir.(Çakıcı, 2003)

Erteleme davranışı görülen yerlerden biri de kişinin eğitim öğretim yaşamıdır. Bireyin eğitim-öğretim döneminde yapması gereken görev ya da ödevleri farklı nedenlerle ertelemesi akademik erteleme olarak tanımlanmaktadır (Özer ve Altun, 2011). Akademik erteleme bireylerin performansını düşürmekte ve öğrenmenin gerçekleşmesini engellemektedir. Alışkanlık haline getirilmiş akademik ertelemenin öğrencinin yaşam kalitesini ve performansını olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir (Lee, 2005).

Akademik erteleme Solomon ve Rothblum (1984)'a göre, sınavlara hazırlanma, dönem ödevini yapma, okulla ilgili idari işler, katılım gerektiren görevler gibi temel akademik görevlerin belli nedenlerle geciktirilmesi olarak tanımlanmış ve üniversite öğrencilerinin % 46'sında erteleme eğilimin görüldüğünü belirtmişlerdir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarının akademik erteleme üzerine etkisini belirlemektir. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeyleri nedir?
2. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranış düzeyleri nedir?
3. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ve akademik erteleme davranış düzeyleri:
  - a. Cinsiyet,
  - b. Bölüm
  - c. Fakülte değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarının akademik erteleme davranışları üzerine etki düzeyi nedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Teknoloji günümüzde hızla gelişmektedir. Akıllı telefon, 1 saat, tablet vs. hayatımıza girmesi, bu cihazların birbirine entegre çalışması ve bireylere sunduğu her yerden internete bağlanabilme, oyun ve uygulama çeşitliliği gibi teknolojik hizmetler bireylerin teknolojiye ayırdığı zamanı da uzatmıştır. Teknoloji bağımlılığı ders çalışmayı erteleme, aileyi ihmal etme, asosyal yaşam sürme vb. birçok olumsuzluğa neden olmaktadır. Teknoloji bağımlılığı yüksek olan öğrencilerin önceden tespit edilerek öğrencilerde bu durumu azaltmak ve ortadan kaldırmak için etkinlik ve programlar düzenlenebilir.

Üniversiteler bireylerin kültürel, sosyal, mesleki gelişimleri için önemli kurumlardır. Üniversite öğrencilerinin akademik görevleri yerine getirmesi hem üniversite döneminde başarılı olmalarını ve başarı duygusunu tatmalarını sağlar hem de üniversite sonrası dönemde meslek ve kariyer hayatlarının istendik biçimde ilerlemesi için önemlidir. Bireylerin bu süreç içinde akademik ertelemelerinin yüksek olması ise üniversite öğreniminde onları başarısız kılabilir. Bu durum bireylerin üniversite sonrası mesleki gelişimlerini de olumsuz etkiler. Öğrencilerdeki akademik erteleme davranışının önceden tespit edilmesi durumunda; seminerler düzenleyerek, bilgilendirmeler yapılarak farkındalık düzeyleri artırılabilir.

Üniversite öğrencileri farklı alanlarda öğrenim görmektedirler. Tıp fakültesinde öğrenim görebilmek için öğrencilerin üniversiteye giriş sınavlarında daha yüksek başarı elde etmesi gerekmektedir. Bundan dolayı tıp fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik erteleme düzeyi düşük olacağı düşünülebilir. Öğrencilerin akademik erteleme ve teknoloji bağımlılıklarının da fakülteye göre değişeceği düşünülmektedir.

Teknoloji bağımlılığının akademik erteleme düzeyine etkisinin bilinmesi politikacılar, eğitim yöneticileri ve öğretim elemanlarının akademik ve idari karar verme süreçlerinde yol gösterici olabilir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmaya ilişkin sınırlılıklar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1. Araştırmanın evrenini Necmettin Erbakan Üniversitesi lisans öğrencileri oluşturmaktadır.
2. Araştırmada ele alınan değişkenlere ait verilerin toplanması, dijital anket formu ve ölçek kullanıldığı için bireylerin kendilerini sınırlı düzeyde ifade edebilmelerine neden olmuştur.

3. Araştırma internet erişimi bulunan öğrenciler ile sınırlıdır.
4. Araştırma öğrencilerine anket uygulamaya istekli öğretim elemanlarının öğrencileri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bağımlılık; bir maddenin amacının dışında ve maddeye karşı gelişen toleransın sonucunda, gittikçe artan miktarda alınması, kişinin yaşamında bir soruna neden olmasa bile kullanımının sürdürülmeye devam etmesidir. Bu maddenin alımı azaltıldığında veya bırakıldığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması şeklinde tanımlanır (Şengül, Şengül ve Uğurlu, 2012).

Teknoloji Bağımlılığı; bireyin teknolojik araçlara karşı ilgisini kontrol edememesi, erişmek zorundaymış hissi yaşadığı, ulaşamadığı zamanlarda ise yoksunluk yaşadığı durum olarak tanımlanmaktadır. (Griffiths, 1995)

Erteleme; yapılması gereken görevleri yapmak yerine alternatif aktivitelerle zaman geçirilmesini olarak tanımlanmaktadır (Engin ve Genç, 2020).

Akademik Erteleme; bireyin zamansal açıda uzakta gördüğü önemli ve değerli akademik ödül, hedef ve amaçlar için anlık olarak ulaşabildiği ve dürtülerini memnun edecek anlık fırsatları erteleme olarak tanımlanmaktadır (Avcı ve Erden, 2013).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN (İLGİLİ ARAŞTIRMALAR)

Çalışmanın bu bölümünde bağımlılık, teknoloji bağımlılığı, teknoloji bağımlılığının belirtileri, teknoloji bağımlılığının nedenleri, teknoloji bağımlılığının neden olduğu sorunlar, erteleme, ertelemenin nedenleri, ertelemenin türleri, akademik erteleme, akademik ertelemesinin nedenleri, akademik ertelemesinin sonuçları, ilgili yazın taraması ve ilgili araştırmalar.

2.1. Bağımlılık

Bağımlılığın tanımı, bir maddenin amacının dışında, maddeye karşı gelişen tolerans sonucu gittikçe artan miktarda alınmasıdır ve bireyin yaşamında sorunlara neden olmasına rağmen kullanımına devam edilmesi ve maddenin alımı azaltıldığında veya bırakıldığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkmasıdır (Şengül, Şengül ve Uğurlu, 2012).

Çelik (2022) bağımlılığın tanımını, bireyin bir maddeye karşı gösterdiği kullanım oranının veya bağımlılığın kontrol noktasını geçmesi ve sonucunda bireyin karşılanmayan maddeye karşı yoksunluk belirtileri göstermesi olarak yapar. Bununla birlikte bağımlılığın beynin ödül sistemini etkisi altına aldığı için birey keyif veren maddeyi tekrar tekrar kullanmak ister, bireyin iradesi yavaş yavaş zayıflar, keyif verici durum geçince birey kendini boşluğun içinde ve mutsuz hisseder, ruhsal bozukluklar yaşar ve rutin hayatından uzaklaşmaya başladığını dile getirir. Bu uzaklaşma ile birlikte bireyin hayatında başarısızlıklar baş gösterir ve bağımlılık devam ettikçe bu başarısızlıkta devam eder.

2.2. Bağımlılık Türleri

Bağımlılığın davranışsal ve fiziksel olmak üzere iki türü vardır (Demirel, 2022).

- **Fiziksel Bağımlılık**

Bağımlılık yapıcı maddeyi uzun süre veya kısa süreli vücuda alınması sonucu, vücudun maddeye karşı alışkanlık göstermesi ve maddenin almadığı yoksun kaldığı durumlarda ise vücutta bazı belirtilerin ortaya çıkması şeklinde açıklanır. (Demirel, 2022)

- **Davranışsal Bağımlılık**

1990 yılında ilk olarak Isaac Mark davranışsal bağımlılık terimini; zarar verici yönde davranmak için duyulan tekrarlı dürtüler olarak tanıtmış (Nazlıgül ve Yılmaz, 2019). Bağımlılık türlerinden biri olan davranışsal bağımlılıktır ve bireyin kendisine veya çevresine zarar veren davranışlar sergilemesine yol açan dürtü ve güdülere karşı koyamama hali olarak tanımlanır (Özkorumak ve Tiryaki, 2011). Günümüzde egzersiz, seks, kumar oynama, video oyunları, alışveriş ve internet kullanımı gibi davranışların bağımlılık yapıcı etkilerinin olduğu kabul edilmiştir (Griffiths, 1997).

Davranışsal bağımlılık türlerinden biri olan dijital bağımlılık – teknoloji bağımlılığı başlangıçta internet bağımlılığı olarak adlandırılmıştır. Süreç içerisinde dijital bağımlılık olarak genellemiştir (Shaw ve Black, 2008).

2.3. Teknoloji Bağımlılığı

Televizyon, tablet, telefon, internet, bilgisayar oyunları vb. oluşan teknolojik dünya özellikle çocukların ve gençlerin sosyal ve psikolojik gelişmelerinde etkilinken, teknoloji bağımlılığında televizyon gibi uyarılar bireyi pasif, bilgisayar oyunları gibi uyarılar ise bireyin aktif katılımını sağlamaktadır. Bu teknolojik aletlerin tamamı bağımlılık eğilimlerinin yükseltmesine neden olan ses efektleri, ilgi çekici renkler, ödül kazanma gibi destekleyici ve tetikleyici özellikler içermektedir. (Karadağ ve Kılıç, 2019) Televizyon, tablet, telefon, internet, bilgisayar vs. gibi teknolojik aletlerin başta eğlence, boş zaman değerlendirme gibi alışkanlıklar şeklinde başlayan kullanımı bir süre sonra bağımlılığa dönüşmektedir (Akkaş, 2019).

Bilgisayar kullanımını ve internet ağına erişimin yaygınlaşmasının sonucunda teknolojik araç-gereç ve ortamların bireylerde bağımlılığa neden olduğu ve farklı düzeyde türlerde davranış bozukluklarına yol açtığı görülmüştür. Buna bağlı olarak da bireylerin teknolojiye yönelik bağımlılık yaşadığı ve çeşitli davranış bozuklukları sergilediği gözlemlenmiştir (Arslan, 2019). Örneğim internet bağımlılığı yaşayan bir birey; interneti kullanırken kendini kontrol edememektedir ve bu durumun sonucunda da psikolojik, sosyal ve akademik yaşamın da sorunlar yaşamaktadır. Ayrıca bireyin süreyi azaltma çabaları sonuçsuz kalmakta, kullanım kesildiğinde ise yoksunluk hissetmektedir (Yengin, 2019).

İnternet bağımlılığı kavramı ilk olarak DSM-5'te yer almıştır (Arslantaş, Ektiricioğlu ve Yüksel, 2020). İnternet bağımlılığı; bireyin interneti kullanırken süreyi kontrol edememesi

ve bu durumun sonucunda da psikolojik, sosyal ve akademik yaşamında sorunlar yaşaması olarak tanımlanabilir (Yengin, 2019).

Alyanak (2016) ise internet bağımlılığının tanımını yaparken zaten aşırı olan kullanımı günden güne daha da artış göstermesi, bu durumun önüne geçilememesi, internete bağlı olmadan geçirilen zamanın önemini yitirmesi, yoksun kalındığı durumlarda bireyde sıkıntı, huzursuzluk, saldırganlığın ortaya çıkması, günlük işlevlerin, sosyal hayatın, okul ve aile hayatının giderek bozulması ifadelerini kullanır. Bağımlı bireyde haftada 40-80 saate varan internet kullanımının söz konusu olduğunu da ekler.

2.4. Teknoloji Bağımlılığının Belirtileri

Teknoloji bağımlılığı yaşayan birey, teknolojik araç-gereçlere veya ortamlara erişemediği durumlarda yoksunluk yaşamakta, kendine, çevresine yönelik olumsuz tutum ve davranışlarda bulunmaktadır. Buna ek olarak bazı durumlarda 40-50 saate yakın teknolojik araç ve ortamları kullanmakta ve bunun sonucunda da başta uykusuzluk olmak üzere pek çok farklı sorunla karşı karşıya kalmaktadır. (Arslan ve Bardakçı, 2021).

Yang (1996) geliştirdiği internet bağımlılığı ölçeğinde bulunan 8 maddeden 5'ine sahip olunması durumunda bireyin internet bağımlısı olduğunu belirtmiştir.

- Bağılı olunmadığı durumlarda bile internet ile alakalı uğraşın devam etmesi. (internetin haylini kurma, internette yapılacakların hayali vb)
- İstenilen keyfin alınması için zamanla artan daha fazla internet kullanımı
- İnternet kullanımı kontrol etme, azaltmaya çalışma, bırakma gibi girişimlerin başarısızlıkla sonuçlanması
- İnternet kullanımının azaltıldığı yada bırakıldığı durumlarda huzursuzluk, öfke, bitkinlik amaçsızlık gibi duyguların hissedilmesi
- İnternet kullanımı için planlanan zamandan daha fazla zamanı internete ayırma
- İnterneti fazla kullanmadan ötürü aile hayatı, sosyal hayat, arkadaş ilişkilerinin sıkıntıya girmesi, meslek ve okul hayatında kariyer ve başarı fırsatlarını kaçırmama
- İnternette geçirilen süre ile ilgili çevresindeki kişilere yalan söyleme
- İnterneti sorunlardan, problemlerden ve olumsuz duygulardan kaçabileceği bir liman olarak görme

Yeşilay Danışmalık Merkezi YEDAM (2022) resmi internet sitesinde Teknoloji bağımlılığının belirtilerini;

- Sadece birkaç dakika diyerek saatler geçirmek,
- Ekran karşısında geçirilen zaman hakkında yalan söylemek,
- Uzun süre bilgisayar kullanmaktan kaynaklı fiziksel sorunlar yaşamak ve belirsiz bir kişiliğe bürünmek,
- İnsanlarla internet üzerinden iletişim kurmayı yüz yüze iletişim kurmaya tercih etmek,
- İnternete zaman geçirmek için yemek yemekten, derslerden çalışmaktan ya da görüşmelerden ödünler vermek,
- Bilgisayarınızın başında geçirilen fazla zamandan dolayı bir yandan suçluluk duyarken bir yandan da büyük bir zevk almak
- Bilgisayarınızdan uzak kaldığı zamanlar da gergin ve boşluktaymış gibi hissetmek
- Gece geç saatlere kadar bilgisayar başında zaman geçirme olarak sıralanır.

Griffiths (2005), teknoloji bağımlılığının tanı kriterlerini belirginlik-dikkat çekme, duygu durum-ruh hali değişikliği, tolerans, yoksunluk, çatışma ve nüksetme şeklinde sıralar.

- **Belirginlik- Dikkat Çekme:** Bireyin yaşamındaki en önemli şey haline gelmiştir ve bireyin duygu, düşünce ve davranışlarına sahip olmuştur. Örnek olarak birey internete bağlı değilken bile bir sonraki internete bağlanacağı zamanı düşünmesi verilebilir.
- **Duygu Durum- Ruh Hali Değişimi:** Belirli bir etkinlik ile uğraşma sonucu bireyin belirttiği öznel tecrübesiyle ilgili olup bir baş etme stratejisi olarak da görülebilir. Örnek olarak, birey internete bağlandığı anda bireyde bir canlanmanın olması verilebilir.
- **Tolerans:** Daha önce kısa sürede oluşan etkinin oluşması için, eylemin miktarının arttırılması süreci olarak tanımlanabilir. Örnek olarak, interneti kullanan bir kişinin başlangıçta daha kısa sürede yasağı ruh haline ulaşmak için internet kullanımının süresini artırması olarak verilebilir.
- **Yoksunluk:** Birey belirli bir eylemden yoksun kaldığında, o eylem devam etmediğinde veya aniden kesildiğinde ortaya çıkan hoş olmayan duygular ya da

fiziksel belirtiler olarak tanımlanabilir. Örnek olarak, bireyin internet kullanımını engellendiğinde, bireyde titreme, huzursuzluk ve sinirlilik gibi hallerin oluşması olarak verilebilir.

- **Çatışma:** Bağımlı bireyler ile çevresindeki bireyler arasında iş, sosyal yaşam, hobi vb. alanlar ile ilgili çatışmaları ya da bireyin kendi iç dünyasında yaşadığı çatışma olarak tanımlanabilir. Örnek olarak bilgisayar oyunu bağımlısı olan bir bireyin, aşırı oyun oynaması sebebiyle sosyal çevresi ve ailesi ile arasında sorunlar yaşaması verilebilir.
- **Nüksetme:** Belirli bir davranışın daha önceki örüntüleriyle tekrar oluşması olarak tanımlanır, yıllar süren kaçınma ya da kontrolden sonra tekrar bağımlılığın görülmesi ve en uç düzeyine yaşanmasıdır (Arslantaş, Ektiricioğlu ve Yüksel, 2020).

Yengin (2019) çalışmasında aşağıda yer alan belirtilerin en az yarısı bir bireyde görünmesi durumunda bireyin bağımlı olabileceğini vurgular;

- Kişinin gündelik işlerini bile çoğunlukla internetten halletmeye çalışması,
- Kişinin hobilerinizden gittikçe uzaklaşması
- Kişinin elinizden cep telefonunu düşürmemesi
- Kişinin yedek şarjlar taşınması
- Kişinin sabah kalkar kalkmaz ilk iş olarak telefonunu kontrol etmesi
- Kişinin habersiz kalma korkunun artması
- Kişinin iş, ev vb. ilgili görev ve sorumluluklarınızı ihmal etmeye başlaması
- Kişinin sosyal medya vb. alanlarda zaman geçirmekten ötürü uykusuz kalması
- Kişinin arkadaşlarınızdan uzaklaştığınızı ve asosyalleştüğünü düşünmesi (Yengin, 2019).

Alyanak (2016) internet bağımlılığının belirtilerini fizyolojik ve psikolojik olmak üzere iki kategoriye ayırır.

Fizyolojik Belirtiler; Çok geç saatlere kadar internet başında zaman geçirilmesi sonucu uyku döngüsünde bozulma, buna bağlı aşırı kahve, asitli içecek tüketimi ve beraberinde oluşan sorunlar, kişide fiziksel aktivitenin giderek azalması sonucu obezite, sırt ağrısı ve postür bozukluklar olarak sıralanır.

Psikolojik Belirtiler; internet kullanımının giderek artması, internet kullanımını azaltmaya yönelik çabanın başarısız kalması, planlanandan daha uzun süre internette vakit geçirme, internette kalma süresi ile ilgili yalanlar söyleme, aile, okul, arkadaş ilişkilerde zayıflama ve başarısızlıklar olarak sıralanabilir. Ayrıca yalnızlık, mutsuzluk, içe kapanma, gerçeklerden uzaklaşma, intihar girişimine kadar ilerleyebilir (Alyanak, 2016).

2.5. Teknoloji Bağımlılığının Nedenleri

Dijital araçlara olan aşinalık dijital bağımlılığı tetiklemektedir (Altınok, 2021). Dijital bağımlılık, eksik hissetme duygusuyla artan davranışsal bir teknoloji bağımlılığıdır (Yengin, 2019).

Ümmet ve Ekşi (2016) yalnızlığın internet bağımlılığında önemli bir belirleyici olduğunu vurgular. Çünkü insanlar doğası gereği sosyal varlıklardır. Günümüzde sosyal medya aracılığı ile bireyler diğer insanlarla iletişim kurarak içlerinde buldukları yalnızlığı gidermeye çalışmaktadır.

Cengizhan (2005) ise internet bağımlılığının nedenlerini şu şekilde sıralar; günümüz şehir hayatında kolay kurulamayan sosyal ilişkiler, yabancı kişilerle kolay ve risk almadan iletişime geçebilme, bireyin özgürce duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi, bireyin göstermek istediği yönünü abartarak gösterebilmesi, paylaşım platformlarında ses çıkarmadan diğer kullanıcıları dikizleyebilmesi olarak sıralar. Ayrıca birçok platformda kişinin kimliğinin saklayabilmesi kişiye bir konfor alanı sağlamaktadır.

Alyanak (2016) ise bağımlılık riskini artıran nedenleri yoğun öfke duygusu, düşmanca tutum sergileme, olumsuz arkadaş çevresi, aile içi çatışmalar, ders başarısı düşüklüğü ve okul dışındaki faaliyetlerde başarısızlık olarak sıralar.

Kaya (2021) internet bağımlılığının nedenlerini kişinin aile ilgisinden aile sevgisinden mahrum bırakılması, yeteri kadar sosyal çevreye ve sosyal etkinliklere sahip olamaması, benlik saygısının düşük olması, özgüveninin düşük olması, gelecek ile ilgili kaygı duyması olduğunu ve internet bağımlılığının bir sosyalleşme ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

2.6. Teknoloji Bağımlılığının Neden Olduğu Sorunlar

Yeşilay Danışmalık Merkezi resim internet sitesinde teknolojik bağımlılığın neden olduğu sorunları açıklarken fiziksel ve sosyal alanda görülen sorunlar olarak ikiye ayırır. Fiziksel alanda görülen sorunlar; gözlerde yanma, boyunda ağrı, beden duruşu bozuklukları,

ellerde uyuşma ve halsizliktir. Sosyal alanda görülen şikayetler ise; akademik başarıda düşüş, kişisel sorunlar, aile sorunları, okul sorunları, zamanı idare etmede başarısızlık, uyku bozuklukları, yemek yememe, aktivitelerde azalma, internet arkadaşları dışında izolasyon olarak sıralar.

Jackson ve arkadaşları teknoloji bağımlılığının neden olduğu sorunlarını; gelişim sorunları, kişilik bozukluklar, , duruş bozuklukları, baş ağrısı, saldırgan tutum geliştirme, göz kuruması, çabuk sıkılma, kaygı düzeyinin artması, gerçeklerden kaçma, öğrenme bozuklukları, düşük akademik başarı şeklinde sıralar (Jackson ve diğerler, 2011).

Alyanak ise internet bağımlılığının neden olduğu sorunları; dikkat eksikliği ve hiperaktivite, depresyon, obsesif kompulsif bozukluk, sosyal fobi, otizm spektrumu olarak sıralar (Alyanak, 2016).

Kaya (2021) internet bağımlılığının etkilerini fiziksel, bilişsel ve psiko-sosyal olmak üzere üçe ayırmıştır.

- **Fiziksel Etkileri;** Obezite, göz rahatsızlıkları, uykusuzluk, bel ve omuz tutulmaları,
- **Bilişsel Etkileri;** Ruhsal çöküntü, sosyal işlevselsizlik, akademik başarısızlık
- **Psiko-Soyal Etkileri;** Yalnızlık, depresyon, akran zorbalığı, şiddete meyil, sosyal izolasyon,

2.7. Erteleme

Erteleme kavramı yeni bir kavram değildir. Erteleme günümüzden 3000 yıl kadar öncesinde Roma Dönemi belgelerinde askeri alanlar ile ilgili kaynaklarda yer almaktadır. (Toker, 2014) William James bundan 120 yıl önce erteleme davranışının psikolojik boyutuna dikkatini çekmiştir.(Berber Çelik, 2014) Ertelemenin birçok farklı tanımı bulunmaktadır.

Knaus (1998) ertelemeyi tanımlarken, zamanında yapılması gereken ve önemli bir işi gereksiz yere başka bir zamana bırakılması ve geciktirilmesi olarak tanımlamaktadır.

Engin, ve Genç (2020) erteleme kavramı açıklarken, yapılması gereken görevleri yapmak yerine farklı seçenekler tercih edilerek zaman geçirilmek olarak ifade ederler.

Çakıcı (2003) ertelemenin benliği korumaya yönelik bir mekanizma olduğunu; bireyin, değerlendirilme kaygısı yaşadığı durumlarda ve başarısızlık korkusu hissettiği anlarda ertelemeyi bu durumlar ile baş edebilmek için kullandığını belirtir.

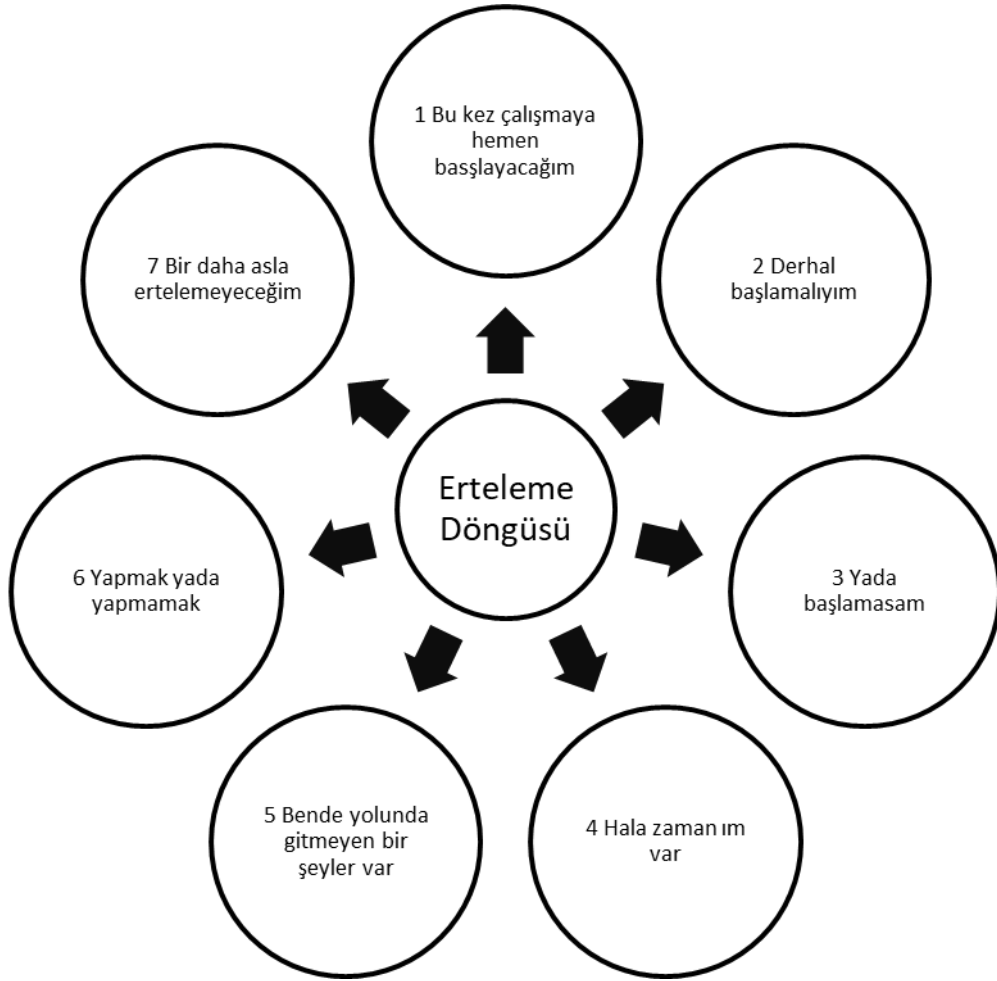
Aksu (2022) erteleme davranışı sergileyen kişilerde davranış sonrası bazı duygu durumları yaşandığını belirtir. Bu duygu durumları; kaygı hissi, pişmanlık, çaresiz hissetme, suçluluk duyma ve kızgınlıktır. Fakat kişi akademik erteleme sonrasında bu olumsuz duyguları yaşasa da bu duygulardan rahatsızlık duymayıp ertelemeye devam ediyor.

Ayan (2020) erteleme kavramını, negatif sonuçlarına bakılmadan, planlanan bir faaliyetin birey tarafından bilinçli ve ölçsüz bir şekilde geciktirilmesi olarak açıklar ve ertelemenin, kronik erteleme ve durumsal erteleme olmak üzere iki farklı şekilde incelendiğini söyler;

- ***Kronik erteleme***; birçok alanda bireyin bir işe başlamayı ve tamamlamayı geciktirerek bu durumun alışkanlık haline getirme olarak açıklar.
- ***Durumsal erteleme ise***; yalnızca belirli bir alanda bireyin işe başlamayı ve tamamlamayı geciktirmesi olarak ifade eder (Ayan, 2020).

Erteleme davranışı içinde olan birey bunu yaşamın sadece belirli alanlarında gösterebildiği gibi yaşamın her alanında da gösterebilir (Dilmaç ve Ekşi, 2010).

Burka ve Yuen (1983) çalışmasında bireylerin erteleme sürecinde Şekil 1'deki gösterildiği gibi bir döngüye girdiklerini belirtmiştir

Şekil 2.1. Erteleme Döngüsü (Burka ve Yuen 1983)

- ***Bu kez çalışmaya önceden başlayacağım:*** Erteleme davranışı sergileyen kişi başlangıçta umutludur. Duyarlı ve sistematik bir biçimde görevi ya da işi yerine getirmeyi hedefler. Çalışmaya hemen başlama konusunda yetersiz ve isteksiz olmasına rağmen başlangıcın kendiliğinden olacağını düşünür. Başlama anının kendiliğinden gelmediğini gören ertelemecinin umutlarının yerini korku ve endişe alır.
- ***Derhal başlamalıyım:*** Erken başlangıç yapmak için zaman geçmektedir ve çalışmaya erken başlama hayali de yavaş yavaş kaybolur. Kendiliğinden olacağı düşünülen başlangıca dair umutlar kaybolur ve kişi kısa zamanda bir şeyler yapmak ister.
- ***Ya da başlamasam:*** Zaman geçmeye başlamıştır ama kişi hala çalışmaya başlamamıştır. Şimdiye kadar var olan iyimser duygular yerini erteleden dolayı başına gelecek kötülükleri sezmeye bırakır. Kişi çalışmaya başlayamayacağını düşünerek başına gelecek kötü sonuçları kafasında kurmaya başlar.

- ***Hala zamanım var:*** Kişi erteleme davranışından dolayı suçluluk sahtekârlık ve utanç hisseder. Fakat işi zamanında yetiştirebileceğine dair umutları hal devam eder.
- ***Bende yolunda gitmeyen bir şeyler var:*** Kişi artık umutsuzluğa düşmüştür. Erken başlamaya yönelik iyi niyet, utanma, suçluluk hissetme ve acı çekme artık işe yaramayacaktır. Kişinin çalışmaya başlamamasından dolayı hissettiği endişe yerini korkuya bırakmıştır. “Bende bir sorun var!” Bu noktada kişi disiplin, cesaret, zeka ya da şans gibi özelliklerin kendinden başka herkeste olduğu düşüncesine kapılır ve onamların bunu yapabileceğini düşünür.
- ***Yapmak yada yapmamak:*** Kişi bu noktada çalışmayı yapmak yada bırakmak arasında bir seçim yapmalıdır. Kişi işi ya tamamen bırakır yada tamamlamayı tercih eder.
- ***Bir daha asla ertelemeyeceğim:*** Bitirilmesi gereken çalışma bırakıldıktan yada devam edildikten sonra kişi rahatlar ve huzurlu hisseder. Sıkıntı veren bu durum artık son ermiştir. Kişi bu durumu bir daha yaşamak istemez. Bir daha bu döngünün içine girmeyi ertelemeci asla istemez. Bir dahaki sefere çalışmaya erkenden başlayacak, planı olacak ve kaygıyı kontrol altında tutacaktır.

Sonuç olarak erteleme döngüsü bir daha bu davranışın asla tekrar etmeyeceği sözleriyle son bulur. Tüm bu kararlılığa karşı erteleme davranışı sergileyen pek çok kişi kendini tekrar bu döngü içinde bulur.

2.8. Ertelemenin Nedenleri Nelerdir?

Ertelemenin nedenlerine bakıldığında ilk olarak temelde bireyin zamanı yönetmekteki yetersizliği görülmektedir ve verilen görevden kaçınma, konsantre olamama veya düşük sorumluluk, başarısız olacağına dair kişinin olumsuz düşünceleri, olumsuz benlik algısı sırası ile ertelemenin nedenleri olarak sıralanabilir (Balkıs, 2007).

Başpınar (2020) ise ertelemenin sorumluluk alma konusunda isteksiz olmaktan dolayı ortaya çıkabildiği gibi aynı zamanda sosyal medyada vakit harcayarak işten kaçınma sebebiyle de gerçekleşebileceğini söyler.

Erteleme eğilimi yüksek olan bireyin, benlik saygısını olumsuz etkileyebilecek yaşantıları, benlik saygısını korumak için yüksek oranda algılamama veya çarpıtma

eğiliminde olabileceği görülmektedir ve erteleme eğilimi yüksek olan bir bireyin benlik saygısı düzeyinin düşük olması beklenmektedir (Balkıs ve Duru, 2010).

Başpınar (2020) erteleme tanımını yaparken yapılması gerekli ve öncelikli bir işi gereksiz yere geciktirmek ya da son dakikaya bırakmak, öz denetim performansının düşüklüğü veya bulunmaması, hedeflere ulaşmayı ertelemek, yapılması gereken bir işin gerekenden fazla vakit harcanarak yapılması ve uzun sürmesi, işi ağırdan almak ve oyalanmak ifadelerini kullanır.

Berber Çelik (2014) erteleme davranışında bulunan kişilerin davranışlarını değiştirmekte zorluk yaşadığını belirtir. Bu zorluğun nedenini ise kişinin zihninden geçen gerçektışı varsayımlarla hareket etmesinden kaynaklandığını belirtir. Ertelemecide görülen mantık dışı düşünceleri şu şekilde sıralar;

- Mükemmel olmalıyım
- Yapılması istenen ödev veya işlerin kolay ve zahmetsiz olmasını isteme
- Hiçbir şekilde kısıtlama olmamalı
- Tam ve doğru olanı yapmaktan hiç yapmamak daha iyi
- Meydan okumadan kaçınmak
- Başarılı olunması durumunda birilerinin bundan zara göreceğini düşünme
- Bir kez iyi yapılırsa her zaman iyi yapılması gerektiğini düşünme
- Bir başkasının kuralları ile hareket etmenin pes etme ve kontrolü yitirme anlamına geldiğini düşünmesi
- Hiç kimseyi ya da hiçbir şeyi bırakmayı kaldıramama
- Gerçek benliğini göstermesi durumunda insanların kendini sevmeyeceğini düşünmesi
- Doğru olan yanıtı bulana kadar beklemek

2.9. Erteleme Türleri

Kağan (2010) ise ertelemeyi kişilik özelliği olarak kronik erteleme ve durumsal erteleme olarak iki kısımda ele alır ve şu şekilde açıklar;

- ***Kişilik özelliği olarak erteleme (kronik erteleme)***; bireyin çevresiyle baş edebilme sürecinde yetersizlik ve çaresizlik hissetmesine neden olan bir davranıştır. Ayrıca nevroitik, kompulsif ve karar almayı erteleme şeklinde sınıflandırır.

- **Durumsal erteleme;** hayatın belirli dönemlerinde ortaya çıkan erteleme türüdür. Genel ve akademik olmak üzere ikiye ayrılır. Genel erteleme, genel yani gündelik konular ile ilgili gecikmelerdir. Örneğin randevuya geç kalma, faturaları zamanında yatırmama gibi. Akademik erteleme ise okul yaşamında yapılan ertelemelerdir ödevi son güne bırakma örnek olarak verilebilir.

Balkıs (2007) çalışmasında beş erteleme türünden bahseder. Bunlar; genel erteleme eğilimi, akademik erteleme eğilimi, karar vermeyi erteleme eğilimi, nevrotik erteleme eğilimi, kompulsif ya da işlevsel olmayan erteleme eğilimidir.

Aksu (2022) ise bu erteleme türlerinin şu şekilde açıklar;

- Akademik alanda yapılması gereken mevcut işlerin ertelenmesi. Örnek olarak ödev yapma, sınavlara hazırlanma gibi sorumlulukların geciktirilmesi verilebilir.
- Genel veya günlük erteleme. Örnek olarak bireyin yaşamındaki normal işleri geciktirmesi verilebilir.
- Bir işe başlamayı erteleme. Örnek olarak belirli bir zamanda bireyin hangi işi yapacağına karar vermesi gerekirken bunu geciktirmesi verilebilir.
- Nevrotik erteleme. Örnek olarak hayati önem taşıyan bir kararı verirken bunun ertelenmesi verilebilir.
- Kompozitif erteleme. Örnek olarak bireyin hem karar almayı ertelemesi hem de yapacağı işleri ertelemesi verilebilir.

2.10. Ertelemenin Boyutları

Başpınar (2020) ertelemenin üç boyuttan oluştuğunu söyler. Bunlar;

- **Bilişsel Boyut;** bireyin amaç ve öncelikleriyle performansı arasında uyumsuzluk olmasından ve bu durumdan dolayı işlerin önem ve önceliklerini ayırt edememesinden kaynaklanır.
- **Duyuşsal Boyut;** birey erteleme davranışından dolayı baskı ve stres hissetmesidir.
- **Davranışsal Boyut;** ise bireyin oyalanmasıdır. Bir işe başlamayı, devam ettirmeyi ve bitirmeyi erteleme davranışını alışkanlık haline getirilmesi durumudur (Başpınar, 2020).

2.11. Akademik Erteleme Nedir?

Erteleme davranışı, hayatın her alanında ve pek çok insanın yaşayabileceği bir durumken öğrenciler özelindeyse akademik erteleme olarak adlandırılmıştır. (Baskan, Gün ve Turabik, 2020).

Akademik erteleme, genel anlamda akademik kaynaklı görev ve işleri içermekte ve bu akademik görev ve işlerin bazı sebeplere bağlı olarak geciktirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Akabay ve Gizir, 2010).

Akademik erteleme bireyin dönem ödevlerini, sınavlarına hazırlanmayı, okul ile ilgili olan idari işleri ve katılım gerektiren işler gibi akademik temelli görevleri çeşitli sebeplere dayandırarak geciktirmesidir (Solomon ve Rothblum 1984).

Ayrıca akademik erteleme gösteren bireyler stres, kaygı, başarısızlık, suçluluk duygusu ve düşük öz yeterlilik algısı gibi çeşitli psikolojik sorun yaratabilecek birçok olumsuz duyguyu yaşayabilmektedir (Akabay ve Gizir, 2010).

Akademik ortamda öğrenciler bilinmektedir ki dönem ödevi hazırlamak, sınavlara çalışmak, haftalık okuma ödevlerini tamamlamak, akademik idari işleri yerine getirmek, derslere katılım sağlamak gibi görev ve sorumlulukları vardır ve bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi sıklıkla ertelenmektedir (Özer ve Topkaya 2011).

Certel, Saracaloğlu ve Varol (2021) akademik ertelemeyi tanımlarken akademik görevlerin gerçekleştirilmesinde çeşitli nedenlerden dolayı yaşanan gecikmeler ve ötelemeler olarak ifade ederlerken, akademik erteleme gösteren bir öğrencinin okul başarısının düşme, derslerden geri kalma ve okula devamsızlık yapma, okulu bırakma gibi davranışlar sergilediğini belirtirler. Akademik erteleme başarıya giden yolda bireyler için bir engeldir. Akademik ertelemenin, öğrencilerin akademik yaşamları üzerinde negatif etkileri olduğu bilinmektedir. (Balkıs ve Duru, 2010).

Erteleyen davranışı sergileyen bazı öğrenciler ertelemeyi alışkanlık haline getirdikleri için etelemektedirler, ancak bazıları böyle değildir, onların sadece hayatlarının belli dönemlerinde ve ya belirli dersler karşı erteleme davranışında buldukları görülmektedir (Akdoğan, 2013). Koçak ve Sarıkaya Aydın (2016) erteleme davranışını açıklarken işlerin bilinçli bir şekilde daha sonraya bırakılması ya da geciktirilmesi üzerinde dururken; bu durumun akademik görevlerin yerine getirilmesinde zamanın etkili kullanılmasına yönelik

becerilerin var olup olmadığı sorusu üzerinde dururlar. Yani öğrencilerin zamanı etkili kullanma becerilerine sahip olmamaları için akademik erteleme davranışı sergilediğini düşünürler.

Kağan (2010) akademik ertelemenin üç davranışsal tepkinin sonucu olarak tanımlamıştır. Bunlar;

- Planlamada ya da davranışı sergilemede dakik olamama,
- Plan ve davranış arası uyumsuzluğu,
- Rekabete dayalı etkinliklerin tercih ediliyor olması şeklindedir.

2.12. Akademik Ertelemenin Nedenleri Nelerdir?

Balkıs ve Duru (2010) akademik ertelemenin nedenlerini şu şekilde sıralar;

- Düşük akademik performans,
- Düşük motivasyon,
- Başarısızlık korkusu,
- Bireyin kırılğan benlik saygısını koruma,
- Risk almama,
- Bireyin kısa dönemli kaygı düzeyini azaltma ve doyum almasını sağlama,
- Bireyin sahip olduğu yeterliliğine ilişkin negatif yargılardan kaçınma yoluyla ve sahip olduğundan daha fazla kapasitesi olduğuna yönelik gerçek dışı olabilecek düşüncelerini koruma,
- Düşük benlik saygısı,
- Performans benlik saygısı düzeylerinin düşük olması,
- Kaygı depresyon,
- Mükemmeliyetçilik,
- Öz yeterlilik inançları

Balı ve Duru (2010)' ya ek olarak Aktaş ve Kumcağız (2020) ise akademik ertelemenin nedenlerini;

- İsteklendirme eksikliği,
- Kişinin benlik saygısı,
- Kişinin sınav kaygısı,

- Kişilik özellikleri,
- Kişinin düşük öz kontrolü,
- Kişinin görevi zor olarak algılanması,
- Kişinin öğrenilmiş çaresizliği şeklinde sıralar.

Kağan (2010) akademik erteleme güdüsel bir problem olduğunu belirtmiştir. Bireyin ertelediği davranış ile aktif olarak ilgilenmek ve meşgul olmak yerine, televizyon izleme sosyalleşme internette gezinme gibi keyif alanlarını tercih ettiği görülmektedir. Ayrıca erteleme davranışı sergileyen bireylerin kendileri hakkında gerçekçi olamayan düşüncelere sahip olduğunu da belirtir. Ek olarak akademik erteleme nedenlerine; zamanı etkili yönetememe, güdülenme eksikliği, düşük öz düzenleme becerisi, düşük özsaygı, içten denetimli olamama, mükemmeliyetçilik, genel erteleme davranışının yüksek olması, yüksek kaygı, akıl dışı inanışlar, depresyon, yüksek başarısızlık korkusu, duygusal zeka, kontrol edilmeye karşı isyan, akademik başarının yüksek olması, güdülenme ve zaman yönetimi ekler.

Aksu (2022) erteleme nedenleri şu şekilde sıralar;

- Bireyin alacağı görevin bireye göre olmadığını düşünmesi veya bireyin bu görevden memnun olmaması,
- Kaygı nedeniyle erteledir yani kişi görevi veya işi yapamayacağı düşüncesine kapılır ve erteleme davranışı sergiler,
- Bireyin akıl dışı inançlara sahi olması
- Mükemmeliyetçilik
- Bireyin kişilik özelliği olarak akademik erteleme davranışı göstermesi

2.13. Akademik Erteleme Sonuçları

Grunschel, Patrzek ve Fries (2013) çalışmalarında öğrenciler ile yüz yüze grşşlerdir ve bu görüşmelerde akademik erteleme duygusal, zihinsel ve fiziksel, çalışma programı ve özel yaşam olmak üzere dört boyutta sonucunu aıklarla;

- **Duygusal boyut;** vicdan azabı çekme, kızgınlık, endişe, bunalım, üzüntü, utanç, baskı hissetme, huzursuzluk, tatminsizlik,
- **Zihinsel ve fiziksel boyut;** uyku problemleri, fiziksel gerilim, zihinsel baskı tükenmişlik hissi, olumsuz benlik algısı

- ***Çalışma programı boyutu;*** zaman baskısı ve gecikme hissi, işlerin birikmesi, kalitesiz işler, bilgi eksikliği, başarının olumsuz değerlendirilmesi, dersi veya okulu terk etme
- ***Özel yaşam boyutu;*** finansal maliyetler, sosyal ilişkilerde problemler, geleceğe karşı dar bakış açısı gibi sonuçlara neden olduğunu ortaya koymuştur (Akt: Baskan, Gün, Turabik, 2020).

Kağan (2010) akademik erteleme özelliği özellikle üniversite öğrencilerinde yaygın olarak görülen bir sorun olduğunu belirtmiştir. Akademik erteleme sonucunda ise öğrencilerin genellikle başarısızlık ve yoğun stres yaşadıkları bu durumun sonucunda ise kendilerine olan güvenin azaldığını ifade etmiştir.

2.14. İlgili Araştırmalar

Konu ile ilgili olarak yapılan çalışmaların bazıları şunlardır:

2.14.1. Teknoloji Bağımlılığı İle İlgili Çalışmalar

Cengizhan (2005) gençlerin interneti aşırı kullanıp kullanmadıkları ve bunun nedenleri, bağımlılık kavramını, bağımlılık kapsamını ve bağımlılık belirtileri üzerine çalışmasını yürütmüştür. Çalışmaya 57 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerden 54 kişinin evinde bilgisayar vardır ve 25 kişinin ADSL internet bağlantısına sahiptir. Ayrıca öğrencilere internet kullanımı sebebiyle yaşadıkları olumsuzluklar sorulmuştur. 29 kişi zaman kaybı, gereksiz işler için zaman harcama gibi nedenleri olduğunu söylemişlerdir ve en önemli sorunun zaman kaybı olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca ders çalışma, ödevler yapma, projeler, vb. diğer işlere zaman ayıramadıklarını da ifade etmişlerdir. Araştırmanın sonunda yoğun kullanımın önlenmesine ilişkin önerilerde bulunmuştur.

Balcı ve Gülnar (2009) üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı araştırdıkları çalışmalarında 953 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların %23.2'sinin internet bağımlılığı belirtisi gösterdiğini belirtmişlerdir ve internet bağımlılığı üzerinde cinsiyet ve aylık harcama miktarı gibi demografik değişkenlerin bir etkisi bulunmamıştır. İnternet bağımlılarını, internet bağımlısı olmayanlardan ayıran değişkenlerin interneti kullanım süresi ve internete duyulan güven olduğunu belirtmişlerdir. Yani internet bağımlılarının da uzun süre internet kullandığını ve internete daha fazla güven duyduklarını belirtmişlerdir.

Balkan (2011) üniversite öğrencilerinin bilgisayar ve internet bağımlılığı, aile fonksiyonları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasına 85'i kız, 80'i erkek olmak üzere 165 öğrenci katılmıştır. Dört farklı veri toplama aracından elde edilen verilere göre araştırmanın sonucunda; bilgisayar ve internet bağımlılığı ile iletişim, roller, duygusal tepki verebilme, gereken ilgiyi gösterme, davranış kontrolü ve genel işlevlerle sağlıksızlık yönünde ilişkili olduğunu belirtilmiştir.

Kır ve Sulak (2014) öğrencilerin internet bağımlık düzeylerini belirleyerek farklı değişkenler açısından incelemiştir. Çalışmaya 337 öğrenci katılmıştır. Çalışmalarının sonucunda ise; öğrencilerin internet bağımlılık toplam puanlarının cinsiyet, günlük internet kullanım süresi, sosyal ağ kullanım durumu ve şahsi bilgisayara sahip olma durumuna göre anlamlı derece farklılaştığını sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca akademik başarı, konakladıkları

yerde veya cep telefonlarında internet bağlantısına sahip olma durumuna göre internet bağımlılığı toplam puanlarında anlamlı düzeyde bir farklılaşmanın olmadığı saptanmıştır.

Ekşi ve Ümmet (2016) Türkiye’deki genç yetişkinlerde internet bağımlılığı: yalnızlık ve sanal ortam yalnızlık bağlamında bir inceleme adlı çalışmalarında genç yetişkinlerde gerçek hayattaki yalnızlık ile sanal ortamdaki yalnızlık arasındaki ilişkileri ve gerçek yaşam yalnızlık ile sanal yalnızlığın internet bağımlılığı üzerindeki yordayıcı etkisini incelemişlerdir. Çalışmaya yaş ortalamaları 20,64 olan 237 öğrenci katılmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda gerçek yaşam yalnızlığı ve sanal ortam yalnızlığı genç yetişkinlerin internet bağımlılığının yüksek oranda yordadığını belirtmişlerdir.

Alyanak (2016) internet bağımlılığı adlı çalışmasında internet bağımlılığı belirtilerini sıralarken; internet kullanımının günden güne aşırı artış göstermesi, interneti kullanma isteğinin önüne geçilememesi, internet olmadan geçirilen zamanın önemsiz görülmesi, yoksun kalındığı durumlarda sıkıntı, huzursuzluk, saldırganlık gibi duygu durumlarının ortaya çıkması olarak sıralanabilir. Ayrıca gündelik işler, sosyal hayatın, okul ve aile hayatının giderek bozulması da eklenebilir. Bağımlılık durumunda haftalık internet kullanım süresinin 40-80 saat olduğunu belirtir. İnternetin kötüye kullanımını önleyici tedbirlere ihtiyaç olduğunu belirten Alyanak anne ve babaların çocuklar ile birlikte interneti doğru şekilde kullanmalarını sağlamak gerektiğini dile getirir. Ayrıca bağımlı kişilerde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, depresyon, obsesif kompulsif bozukluk, sosyal fobi, otizm spektrumu gibi psikiyatrik bozuklukların da beraberinde olduğunu belirtir. İnternet bağımlılığı riskini artıran faktörleri ise yoğun öfke, düşmanca tutum, olumsuz arkadaş çevresi, aile içi çatışmalar, düşük ders başarısı ve okul dışı faaliyetlerde başarısızlık olarak sıralar.

Karacı ve Piri (2017) Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin Facebook bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelediği çalışmalarında öğrencilerin genel eğilimi Facebook bağımlısı olmama yönünde olduğunu belirtmiş. Çalışmaya toplam 217 öğrenci katılmıştır. Ölçekten elde edilen puanlara göre öğrencilerin %79.72’si Facebook bağımlısı değil iken; %4.15’i Facebook bağımlısı olduğunu ayrıca risk grubunda olan öğrencilerin oranının ise %16.13 olduğu belirtmiştir. Cinsiyet ile Facebook bağımlılığı arasında anlamlı bir fark bulunmadığını dile getirir. Ayrıca erkeklerin Facebook bağımlılık düzeyinin kızlara göre daha fazla olduğunu, kız ve erkeklerin bağımlılık oranlarının ise; erkeklerin %8.22 kızların %2.08 olarak belirtir. Bağımlı olmayan erkeklerin oranı %71.23 iken kızların oranı %84.03’tur, erkeklerin %20.55’i risk grubunda iken kızların %13.89’unun risk grubunda olduğunu söyler.

Öğrencilerin okuduğu bölüm ile Facebook bağımlılığı arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtir.

Yavuz (2018) ergenlik döneminde internet bağımlılığının okul başarısı üzerinde etkileri üzerine yaptığı çalışmada ortaöğretim öğrencilerinde haftalık internet kullanım süresi ve internet bağımlılık puanlarının akademik başarı düzeylerine göre farklılıklarını incelemiştir. Çalışmaya, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı ortaöğretimde eğitim gören 9, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencileri katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 464' ü kız, 533' ü erkek öğrenci olmak üzere toplam 997 öğrenci bulunmaktadır. Çalışmanın sonucunda; okul akademik başarı düzeylerine göre haftalık internet kullanım süreleri ve internet bağımlılık düzeylerinde anlamlı farklılıklar olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca akademik başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin orta ve düşük olanlara göre haftalık internet kullanım sürelerinin ve internet bağımlılık puanlarının daha düşük olduğunu belirtmiştir.

Ayhan ve Köseliören (2019)'in çevrim içi oyun bağımlılığı ile ilgili lise öğrencilerine yönelik bir çalışma yapmışlardır. Çalışmalarına 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında lisede öğrenim gören 840 öğrenci katılmış ve öğrencilere niceliksel alan araştırması uygulanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre katılımcıların yüzde 1.8'i çevrimiçi oyun bağımlılığı belirtisi göstermiş, yüzde 36.7'sinin ise bağımlılık riski taşıdığını dile getirmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin beşte biri günde en az iki saat çevrim içi oyun oynayarak bağımlılık riskini arttırdığı dile getirilmiştir. Ayrıca aile durumu, annenin eğitim düzeyi düştükçe bağımlılık düzeyinin arttığı ve çalışmaya katılan öğrencilerin çevrim içi oyun oynamaya harcama yaptığını belirtmişlerdir. Cinsiyete göre ise erkeklerin kızlara göre daha bağımlı olduğunu gözlemlemişlerdir.

Bertiz ve Yalçın'ın (2019) üniversite öğrencilerinde oyun bağımlılığının etkileri ve oyunlarının özellikle öğrenciler üzerindeki olumlu olumsuz yönleri üzerine yaptıkları çalışmada bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 1. ve 2. Sınıf düzeyinde ki Bilgisayar Programcılığı Bölümü'nde öğrencisi olan 25 öğrenci katılım sağlamıştır. Araştırmanın sonucunda ise katılımcıların sanal oyunları gerçek hayatla ilişkilendirdikleri, sanal oyun oynamayı başka etkinliklere tercih ettikleri ve sanal oyunların gerçek yaşamda karşılaşılan bir sorunun çözümünde yol gösterici olduğu görüşüne sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Karadağ ve Kılıç (2019) çalışmalarında öğrencilerin teknoloji bağımlılığını ve teknoloji bağımlılığının önlenmesinde okulun rolünü, öğretmen görüşleri göre incelemiştir. 25

öğretmenin katıldığı çalışmada öğretmen görüşlerine göre; öğrencilerin çoğunluğunda sosyal ağ, çevrimiçi oyun ve anlık mesajlaşma bağımlılığı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca teknoloji bağımlılığı yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının düşük olduğu ve çevresiyle iletişim kurmakta güçlük çektiği de ifade etmişlerdir.

Aslan (2020) üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 2018-2019 akademik yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören sekiz farklı fakültede okuyan öğrencilerin takılmış olduğu 653 kız 455 erkek olmak üzere 1108 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucunda ise üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerine ilişkin elde edilen puan ortalamalarının cinsiyet, sınıf düzeyi, ikamet yeri, mezun oldukları lise türü ve branş değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ailenin ekonomik durumu açısından ise anlamlı bir farklılık göstermediğini belirlenmiştir.

Altınok (2021) lise öğrencilerinin dijital bağımlılık ve yaşam doyumu durumlarını farklı değişkenler açısından farklılaşp farklılaşmadığını incelemiştir. Çalışmaya 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde Mersin' nin Mezitli ilçesinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren farklı okul türlerinde oluşan 9, 10, 11 ve 12. sınıfta eğitim gören 967 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin Anadolu Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Meslek Lisesi, Özel Anadolu Lisesi öğrencisidir. Ayrıca öğrencilerin 546'sı kız, 421'i erkek olduğu belirtilmiştir. Araştırmanın sonucunda, erkek öğrencilerin dijital bağımlılığının ve yaşam doyumunun kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu belirtmiş. Ayrıca sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin dijital bağımlılık ve yaşam doyumunun azaldığını belirtmiştir. Bu durumu ise lise son sınıf öğrencilerinin yaşadığı sınav kaygı ile açıklamıştır. Öğrencilerde kardeş sayısının azlığı onları dijital ortama sürüklerken, kardeş sayısı fazla olan öğrencilerin ise oyun oynama konusunda geleneksel davranışlar sergilediği, dijital ortamlara ihtiyaç duymadığını söyler. Öğrencide algılanan akademik başarı düzeyi arttıkça dijital bağımlılığın azaldığı ayrıca yaşam doyumunun arttığını gözlemlediğini belirtir.

Tekin (2020)'in lise öğrencilerinin İnternet bağımlılık seviyelerini belirlemek ve bu seviyelerinin öğrencilerin genel akademik başarı ortalamaları ve devamsızlık durumları ile ilişkisini araştırdığı çalışmasında Tokat ilinde Merkez ilçede bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir devlet lisesinde öğrenim görmekte olan toplam 220 dokuzuncu ve onuncu sınıf öğrencisi katılmıştır. Bu öğrencilerin 112'si kız, 108'i erkek ve öğrencilerin 132'si 9'uncu sınıf, 88'i 10'uncu sınıf öğrencisidir. Çalışmanın sonucunda araştırmaya katılan

öğrencilerinin %25,91'inin internet bağımlısı olduğu, %38,18'inin muhtemel bağımlı olduğu ve %34,91'inin bağımlı olmayan profilin de olduğunu belirtmiştir. Lise öğrencilerinin internet bağımlılık puanları internet erişim süresi ve amaca göre değişmekte olduğunu belirtilmiş ve cinsiyete göre farklılaşmamakta olduğunu eklenmiştir. Öğrencilerin internet bağımlılık puanları ile genel akademik başarı ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirtilmiş ve devamsızlık durumları ile internet bağımlılık puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu söylemiştir

2.14.2. Akademik Erteleme İle İlgili Çalışmalar

Akabay ve Gizir (2010) cinsiyete göre akademik güdülenme, akademik yükleme stilleri ve akademik öz yeterlik inancının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını ne kadar yordadığını incelemiştir. Çalışmaya Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 363'ü erkek ve 400'ü kız olmak üzere 763 lisans öğrencisi katılmıştır. Çalışmalarında beş ölçme aracı kullanmışlardır. Yaptıkları analizlerin sonuçlarına göre, erkek öğrencilerde, akademik güdülenme, akademik öz yeterlik ve akademik yükleme stillerinin; kız öğrencilerde ise, akademik güdülenme ve akademik yükleme stillerinin üniversite öğrencilerinin akademik erteleme anlamı düzeyde yordadığı söylenmiştir. Fakat akademik öz yeterlik inancının kız öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerine bir katkısı olmadığı belirtilmiştir.

Dilmaç ve Ekşi (2010) üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme, akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından incelemiştir. Çalışmasında üniversite öğrencilerinin sürekli kaygılarının, genel ertelemelerinin, karar vermeyi ertelemelerinin, akademik ertelemelerin; cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü bölüm, mezun olduğu lise türü, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın mesleğine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını saptamayı hedeflemiştir. Araştırmanın sonucunda ise sürekli kaygının genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik ertelemeyi anlamlı düzeyde yordadığını belirtmişlerdir.

Özer ve Topkaya (2011) akademik erteleme ve sınav kaygısı arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında; 61 kız ve 48 erkek olmak üzere toplam 109 lisans öğrencisi katılmıştır. Öğrenciler 17-29 yaşları arasındadır ve yaş ortalamaları 19.9 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin akademik erteleme puan ortalamasının 34.5'tir ve sınav kaygısı puan ortalaması 43.0'tür. Ayrıca yaptıkları analizler sonucunda cinsiyet farkına yönelik olarak yapılan analiz sonuçları, akademik ertelemeye ilişkin bir farklılığa işaret

etmemiş ancak; kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla sınav kaygısına sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çalışma sonucunda erteleme nedenlerinin başarısızlık korkusu, risk alma davranışı, kontrol edilmeye karşı isyan ve tembellik olarak yoğunlaştığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin akademik alanlarda gösterdikleri erteleme davranışı sebeplerinden olan başarısızlık korkusu ve sınav kaygısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bilgisine ulaşmışlardır.

Altun ve Özer (2011) üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri farklı değişkenler açısından incelemişlerdir. Bu değişkenler cinsiyetlerine, okul başarıları, umut, mükemmeliyetçilik, dıştan denetim, özsaygı, sorumluluk, akademik öz yeterlik ve başarı yönelimleri olarak sıralanır. Çalışma 2009 – 2010 eğitim ve öğretim yılında yapılmıştır. Çalışmaya Gazi Üniversitesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören, 74 erkek, 201 kız, 14 belirtmeyen olmak üzere toplam 289 lisans ve yüksek lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonucunda toplanan veriler analiz edilmiş ve performans kaçınma-amaç yönelimin sahip ve sorumluluk duygusu düşük öğrencilerin, başarısızlık korkusu ve tembellik nedenleriyle akademik çalışmalarını erteledikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Ayyıldız ve Dilmaç (2017) ergenlerin akademik erteleme ve genel erteleme düzeylerini sahip oldukları değerler ile arasındaki yordayıcı ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında Karaman’da öğrenim gören lise öğrencileri katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 277’ si erkek, 187’si kızdır. Araştırmalarının sonucunda ise; ergenlerin sahip oldukları değerler ile genel erteleme düzeyleri arasındaki ilişkileri incelendiğinde, negatif yönlü ve doğrusal bir ilişki olduğu belirtilmiştir. Ayrıca sahip oldukları değerler ile akademik erteleme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde negatif yönlü doğrusal bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir.

Hançer ve Mişe (2019) öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarını incelemişlerdir. Araştırma Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören Fen Bilgisi, Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Sınıf öğretmenliği öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya 263 öğrenci katılmıştır. Yaptıkları çalışmanın sonucunda ise; katılımcıların akademik erteleme puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu belirtilmiştir. Ayrıca fen bilgisi öğretmen adayları ile sosyal bilgiler öğretmen adayları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu belirtilmiş, öğretmen adaylarının cinsiyete göre akademik erteleme puanları arasında da anlamlı bir fark olduğu eklenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının başarı puanları ve ikamet

ettikleri yer ile akademik erteleme puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Kaya ve Özzorlu (2019) ortaokul öğrencilerinde akademik erteleme: anne-baba tutumları ve denetim odağı ile ilişkili mi? sorusuna yanıt aradıkları çalışmalarında; dört farklı ortaokulda 6, 7, ve 8. sınıflara devam eden 511 öğrenci katılmıştır. Öğrencelerin akademik erteleme davranışları cinsiyet, sınıf düzey ve anne babalarının eğitim düzeylerine faktörlerine göre incelemiştir. Araştırmanın sonucunda ise; katılımcıların anne babalarının tutumunu baskıncı olarak algılama düzeyleri arttıkça akademik erteleme davranışının arttığı görülmüştür. Ayrıca aile ilişkilerindeki ve başarıları üzerindeki denetimlerine yönelik inançları azaldıkça, akademik erteleme davranışlarının yine arttığı belirtilmiştir. Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça akademik erteleme davranışları artmış ve ebeveynlerinin eğitim düzeyi arttıkça katılımcıların akademik erteleme eğilimlerin azaldığını belirtmişlerdir.

Kınık ve Odacı (2020) üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını bazı bireysel ve çevresel değişkenlere bağlı olarak incelemiştir. Çalışmaya bir devlet üniversitesinin farklı fakültelerinde öğrenim görmekte olan 615 kadın, 42 erkek ve cinsiyet belirtmeyen 5 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada cinsiyet, bazı bireysel ve çevresel değişkenlere dayalı olarak değerlendirilmiştir. Çalışmalarının sonucunda ise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının alkol-sigara kullanımı, öğrenim görülen bölümün isteyerek seçilip seçmemesi, öğrenim görülen bölümden memnun olma durumu, günlük internete geçirilen zaman ve internet kullanım amacına dayalı olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Fakat cinsiyetin, fakülte, sınıf düzeyi, barınma yeri, barınma yerinde internet erişiminin sağlanıp sağlanmaması, internete erişim sağlanan cep telefonu ve kişisel bilgisayara sahip olup olmama değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılıkların olmadığı belirtilmiştir.

Engin ve Genç (2020)'in akademik erteleme davranışının ekran kullanım süresiyle olan ilişkisinin belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmalarında; çalışmaya pedagojik formasyon eğitimi gören 172 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının orta ve alt orta düzeyde akademik erteleme davranışı gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların ders çalıştığı sırada sıklıkla telefonlarını kontrol ettikleri ve bu davranışın akademik verimini düşürdüğünü düşünmelerine rağmen yapmaya devam ettiği sonucuna ulaşılmışlardır. Ayrıca ders çalışırken telefonunu kontrol eden katılımcıların sorumsuzluk ve akademik mükemmeliyetçilik alt boyutlarından aldıkları puanların daha

yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama günlük 4 saatten daha fazla akıllı telefon ekranını kullandıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışmada akıllı telefon ekran kullanım süreleri ile sorumsuzluk ve akademik görevin algılanan niteliği alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna varmışlardır.

Baskan ve arkadaşları ise (2020) , akademik erteleme eğilimi ile akademik öz yeterlik düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmaya devlet ve vakıf olmak üzere üniversitede öğrenim gören 495 eğitim fakültesi öğrencisi katılım sağlamıştır. Çalışmalarının sonucunda katılımcıların akademik erteleme eğilimleri ile akademik öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin anlamlı, orta düzeyde ve negatif yönde olduğunu belirlenmiştir. Cinsiyetin akademik erteleme eğilimi üzerinde anlamlı; okul türünün katılımcıların akademik öz yeterlik düzeyleri üzerinde anlamlı; bölümün akademik öz yeterlik ve akademik ertelemenin üzerinde anlamlı bir farka neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca akademik öz yeterliğin ise akademik erteleme eğiliminin anlamlı bir yordayıcısı olduğu belirtilmiştir.

Ataş ve Kumcağız (2020) ergenlik dönemindeki öğrencilerinin akademik erteleme davranışı, akademik öz yeterlik inancı ve mükemmeliyetçilik düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmalarının sonucunda ise ergenlik dönemindeki öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeylerinin ve akademik öz yeterlik inançlarının, akademik erteleme davranışının anlamlı bir yordayıcısı olduğunu belirtmişlerdir. Akademik erteleme davranışı ile akademik öz yeterlik inancı cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı, sınıf düzeyine göre ise anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Uçar (2020) çalışmasında uzaktan eğitimde akademik ertelemeyi ve akademik erteleyicileri incelemiştir. Çalışmaya lisans ve ön lisans 6 öğrenci katılmıştır. Çalışmada uzaktan gören öğrenenlerin akademik erteleme davranışlarının nedenleri incelemiştir. Ayrıca bu akademik erteleme davranışının üstesinden gelmek için neler yaptıklarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda akademik erteleme davranışının nedenlerini sıralamıştır. Bu nedenler alışkanlıklar, amaçlı bir şekilde erteleme, arkadaş çevresi, dersin içeriği, ders veren öğretim elemanı ve başarısız olma düşüncesi olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Uçar öğrencilerin akademik erteleme davranışı sergilememek için; herhangi bir adım atmadığını, plan yapmaya çalıştığını, davranışının sonucunu ya da diğer öğrencilerin durumlarını düşünerek hareket ettiği dile getirmiştir.

Başpınar (2020) üniversite öğrencilerinin genel erteleme davranışları ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişki nasıldır sorusuna yanıt aradığı çalışmasına Anadolu Üniversitesi Eskişehir Meslek Yüksekokulu'nun Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı ve Emlak ve Emlak Yönetimi Bölümü 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinden 140 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın sonucunda genel ve akademik erteleme eğilime sahip olduklarını ve öğrencilerin genel ve akademik erteleme eğilimleri arasında anlamlı, yüksek düzeyde ve pozitif bir ilişki bulunduğunu belirtmiştir. Elde edilen sonuca göre genel erteleme eğiliminde olan bir bireyin akademik erteleme eğiliminin de olacağı; ya da akademik erteleme gösteren bir bireyin genel erteleme davranışını da göstereceğini dile getirir.

Certel ve arkadaşları (2021) çalışmalarında; akademik erteleme ile akademik kontrol odaklarının farklı değişkenlere göre ve akademik erteleme ile akademik kontrol odağı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmaya Ege Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi'nin Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümlerinde farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören toplam 258 öğrenci katılmıştır. Çalışmada katılımcıların cinsiyetlerine göre akademik dışsal kontrol odaklarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Akademik erteleme ve akademik içsel kontrol odağında ise cinsiyet faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca akademik başarı algısına göre akademik erteleme ve dışsal kontrol odaklarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna ek olarak içsel ve dışsal kontrol odakları arasında anlamlı bir değişimin olmadığını da dile getirilmiştir. Yaptıkları çalışmada son olarak katılımcıların akademik erteleme ve akademik dışsal kontrol odakları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulmuşlardır.

Doğar ve Filiz (2021) akademik erteleme eğiliminin öz düzenleme becerisi ve öz yeterlik düzeyi üzerinde tahmin edici bir etkisinin olup olmadığını incelemişlerdir. Çalışmaya 109'u kadın, 131'i erkek olmak üzere toplam 240 Beden Eğitimi Öğretmeni adayı katılm sağlamıştır. Çalışmada akademik erteleme eğilimi ile öz düzenleme becerisi arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki ve akademik erteleme eğilimi ile öz yeterlik arasında ise yine negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öz düzenleme becerisinin alt boyutu olan sınav kaygısı ve öz yeterliliğin ve öz yeterliliğin alt boyutu olan yılmamanın akademik erteleme eğiliminin önemli bir yordayıcısı olduğunu dile getirmişlerdir.

Dikmen (2021) 'in üniversite öğrencilerinin gelecek beklentilerinin akademik erteleme üzerindeki yordayıcılığını incelediği çalışmasında; 228'i erkek, 204'ü kadın olmak üzere 432 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada öğrencilerin cinsiyet, yaş düzeyleri, sınıf düzeyleri,

öğrenim gördükleri alan türü ve öğrenim gördükleri bölümü sevip sevmeme durumlarına göre akademik erteleme eğilimleri ile gelecek beklentileri incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre ise öğrencilerinin cinsiyet faktörlerine ve sınıf düzeylerine göre akademik erteleme eğilimleri anlamlı düzeyde farklılaşmamıştır. Ancak akademik erteleme eğilimlerinin yaş faktörü, öğrenim gördükleri alan türü ve öğrenim gördükleri bölümü sevip sevmemelerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit etmiştir. Ayrıca öğrencilerin gelecek beklentileri cinsiyet, yaş düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmamıştır. Ama öğrencilerin gelecek beklentileri sınıf düzeyine, öğrenim gördükleri alan türüne ve öğrenim gördükleri bölümü sevip sevmemelerine durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirtmiştir. Araştırmanın sonucuna göre ise erteleme davranışlarının olumsuz sonuçlarını azaltmak için, üniversite de öğrenim gören öğrencilerinin gelecek beklentilerinin artırılmasının etkili bir yöntem olabileceğini dile getirmektedir.

2.14.3. Teknoloji Bağımlılığı ve Akademik Erteleme İle İlgili Çalışmalar

Can ve Zeren (2019) ergenlerin akademik erteleme davranışlarını açıklamada internet bağımlılığı ve temel psikolojik ihtiyaçlar açısından nasıl açıklandığını araştırdıkları çalışmalarında İstanbul’da, farklı liselerde öğrenim gören 493 kız ve 421 erkek olmak üzere toplam 914 öğrenci katılmıştır. Çalışmada özerkliğin ergenlerin akademik erteleme davranışlarını, internet bağımlılık düzeylerini ve yeterlik ihtiyacını doğrudan açıkladığı ve ilişki ihtiyacının ise bu faktörleri dolaylı olarak açıkladığını belirlenmişlerdir. Ayrıca internet bağımlılığının temel psikolojik ihtiyaçları doğrudan ve negatif yönde anlamlı düzeyde açıkladığını belirtmişlerdir. Ek olarak akademik erteleme davranışlarını ise temel psikolojik ihtiyaçlar üzerinden dolaylı olarak açıkladığı sonucuna varmışlardır.

Arslantaş, Ektiricioğlu ve Yüksel (2020) “Ergenlerde Çağın Hastalığı: Teknoloji Bağımlılığı” adlı makale çalışmalarında Türkiye’de ise 2016 verilerine göre %61 internet kullanıcısı olduğunu hanelerin ise %96’sında cep telefonu bulunduğunu söylerler. Ergenler arasında internet ve sosyal medya gibi teknolojilerin kullanımının yetişkinlerden daha yaygın olduğunu belirtirler. Ergenlik döneminin ise internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığı gibi teknolojik bağımlılıklar açısından kritik bir dönem olduğunu da eklerler. Ergenlik dönemindeki teknoloji bağımlılığının dünyada yapılan çalışmalara göre %4,2 ile %21 arasında, Türkiye’de yapılan çalışmalarda ise %2,33 ile %14 arasında olduğu bildirilirken, ergenlik döneminin kimlik ve kişilik gelişimi açısından önemli olduğu dile getirilir. Ayrıca ergenlerin bir grubun üyesi olma isteği,

yalnızlaşma, depresif eğilimlerin artması vb. gibi durumları göz önüne alındığında teknoloji bağımlılığı açısından risk altında olabileceklerinin belirtirler.

Araştırma konusu ve ilgili literatür incelenmiş ve sonuçta teknoloji bağımlılığı ve akademik erteleme üzerine ayrı ayrı yapılan çalışmaların lise ve üniversitede öğrenim gören öğrenciler üzerine yoğunlaştığı görülmüştür. Fakat teknoloji bağımlılığının akademik erteleme üzerine etkisinin araştırıldığı çalışmaların sayısının az olduğu ve genellikle lisede öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapıldığı görülmektedir.

BÖLÜM 3

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, evren, çalışma grubu, veri toplama araçları, kullanılan ölçekler, uygulama ve veri analizi hakkında bilgi verilmiştir

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarının akademik ertelemeye etkisini ölçmek amacıyla nicel bir araştırma yöntemi olan tarama modelinden ilişkisel tarama modelinin kullanılmıştır. Karasar (2015) tarama modelini, geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumun, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olduğunu ve ilişkisel tarama modelinin de iki ya da daha çok değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçladığını ifade etmektedir. İlişkisel tarama modeli; iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlar. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Bahtiyar ve Can, 2016).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmada evreni Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencileridir. Örneklemi ise Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Necmettin Erbakan Tıp Fakültesi öğrencilerinden gönüllü katılım sağlayan öğrencilerdir. Araştırmaya 289 kişi katılmıştır. Ancak 7 kişinin anketleri eksik doldurmasından dolayı bu 7 anket araştırmadan çıkartılmış, tam doldurulan 282 anket ile çalışma yapılmıştır. Tablo 3.1' de araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin demografik bilgiler verilmiştir.

Tablo 3.1 Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	218	77.3
	Erkek	64	22.7
Sınıf	1. Sınıf	72	25.5
	2. Sınıf	107	37.9
	3. Sınıf	50	17.7
	4. Sınıf	53	18.8
Okul	Eğitim Fakültesi	138	48.9
	Sosyal ve Beşeri Bilimler	116	41.1
	Tıp Fakültesi	28	9.9
Toplam		282	100

Araştırmaya 282 kişi katılmıştır. Katılımcıların % 27.3'ü kadın, % 22.7'si erkektir. Katılımcıların % 25.5'i 1. sınıf, % 37.9'u 2. sınıf, % 17.7'si 3.sınıf, % 18.8'i 4. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılanların % 48.9'u Eğitim Fakültesi, % 41.1' Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, % 9.9'u ise Tıp Fakültesi öğrencisidir. Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrenci sayısı Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinden az olduğu için Tıp Fakültesinden araştırmaya katılan öğrenci sayısı daha düşüktür. Ayrıca Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin çoğunluğu kadın olduğu için araştırmaya katılan kadın öğrenci sayısı daha fazladır.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Araştırmada kullanılmak üzere iki tane ölçek yararlanılmıştır.

3.3.1. Teknolojik Bağımlılık Ölçeği

Dilci (2019) tarafından geliştirilen “Teknolojik Bağımlılık” ölçeği ise üniversite öğrencilerinin teknolojik bağımlılıklarını ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçek 40 maddeden oluşmaktadır. 5’li likert tipte hazırlanmıştır. Likert tipindeki derecelmeler; “Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum” şeklindedir. Ölçek maddeleri 1’den 5’e doğru puanlandırılmış olup, “Kesinlikle Katılıyorum” derecesine 5 puan karşılık gelirken, “Kesinlikle Katılmıyorum” derecesine 1 puan karşılık gelmektedir. Madde puanları 1’den 5’e doğru arttıkça bağımlılık düzeyi de artmaktadır.

Ölçek 5 faktörden oluşmaktadır. Bunlar; “yoksunluk”, “dürtüsellik”, “düşük performans”, “düşük benlik algısı” ve “sosyal izolasyon” dur. Ölçeğin 1’den 10’ a kadar olan 10 maddesi “yoksunluk”, 11’den 25’ e kadar olan 15 maddesi “dürtüsellik”, 26’den 30’ ye kadar olan 5 maddesi düşük performans, 31’den 35’ e kadar olan 5 maddesi “düşük benlik algısı” ve 36’den 40’e kadar olan 5 maddesi “sosyal izolasyon” ile ilgilidir.

Ölçek geliştirme çalışmalarında cronbach alpha güvenilirlik katsayısı (.955) olarak belirlenen ölçeğin Arseven (2020) çalışmasındaki güvenilirlik katsayısı (.925) olarak bulunmuştur.

3.3.2. Akademik Erteleme Ölçeği

Ocak ve Bulut (2015) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan akademik erteleme ölçeği üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının nedenlerini araştırmak için geliştirilmiştir. Ölçek 55 maddeden oluşmaktadır. 5’li likert tipte hazırlanmıştır. Likert tipindeki derecelmeler; “Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum”,

“Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesenlikle Katılıyorum” şeklindedir. Ölçek maddeleri 1’den 5’e doğru puanlandırılmış olup, “Kesenlikle Katılıyorum” derecesine 5 puan karşılık gelirken, “Kesenlikle Katılmıyorum” derecesine 1 puan karşılık gelmektedir. Madde puanları 1’den 5’e doğru arttıkça bağımlılık düzeyi de artmaktadır.

Ölçek 4 faktörden oluşmaktadır. Bunlar; “sorumsuzluk”, “akademik görevin algılanan niteliği”, “öğretmene karşı olumsuz algı” ve “akademik mükemmeliyetçilik” tir. Ölçeğin 1’den 19’ a kadar olan 19 maddesi “sorumsuzluk”, 20’den 29’ a kadar olan 10 maddesi akademik görevin algılanma niteliği, 30’dan 34’ e kadar olan 5 maddesi öğretmenlere karşı olumsuz algı ve 36’dan 38’e kadar olan 3 maddesi “akademik mükemmeliyetçilik” ile ilgilidir.

Ölçeğin güvenirlik durumuna bakıldığında; I. faktör “sorumsuzluk” için alfa katsayısı .951 iken, aynı katsayı II. faktör (akademik görevin algılanan niteliği) için .866, III. faktör (öğretmenlere ilişkin olumsuz algı) için .777, IV. faktör “akademik mükemmeliyetçilik” için ise .640’tır. Ölçeğin toplam alfa katsayı değeri ise $\alpha=0.947$ ’dir..

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan ölçeklerin veri toplama süreci işlemi 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında başlayan tüm dünyada ve ülkemiz devam eden kovid-19 salgını araştırma verileri toplanırken de devam etmektedir. Salgın dolayısıyla ülkemizde yüz yüze eğitime ara verilmiş uzaktan eğitime geçilmiştir. Öğrenciler okullarda değil evlerinden eğitime devam etmişlerdir. Öğrencilerin evlerinde olması onlarla birebir iletişime geçmeyi zorlaştırmıştır. Bundan dolayı araştırma verileri toplanırken fakültelerin öğretim elemanlarından yardım alınmıştır. Elektronik ortama taşınan ölçekler öncelikle öğretim elemanları ile paylaşılmış, daha sonra hocaların e-posta, Whatapp, Telegram vb. uygulamalar üzerinden öğrenci grupları ile paylaşılmış ve öğrencilere ulaştırılmıştır. Gönüllülük esasına dayanarak öğrencilerden ölçekleri cevaplandırmaları istenmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi (Verilerin Analizi)

Veriler Google form aracılığı ile toplanmış ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır.. Anlamlılık düzeyi ,05 olarak kabul edilmiştir.

Teknolojik Bağımlılık ve Akademik Erteleme ölçeklerinin normal dağılıp dağılmadığını tespit etmek için normallik testi yapılmıştır. Akademik erteleme ve teknolojik

bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre değişip değişmediğini görmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Okul türüne göre ve sınıflara göre teknolojik bağımlılık ve akademik erteleme düzeyinin değişip değişmediğini görmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Teknolojik bağımlılık ve akademik erteleme arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için Person kolerasyon analizi yapılmıştır.

Akademik erteleme ölçeği ve teknoloji bağımlılığı ölçeği normallik testi sonuçları Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 Akademik Erteleme Ölçeği ve Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik Derecesi	p	İstatistik	Serbestlik Derecesi	p
Akademik Erteleme	.056	282	.034	.994	282	266
Teknoloji Bağımlılığı	.051	282	.078	.992	282	147

Akademik erteleme Kolmogorov-Smirnov anlamlılık değeri .034’dür ve normalliği sağlamamaktadır ($p < .05$). Akademik erteleme Sharpiro-Wilk testinin anlamlılık değeri.266 çıkarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre normallik şartı sağlanmaktadır.

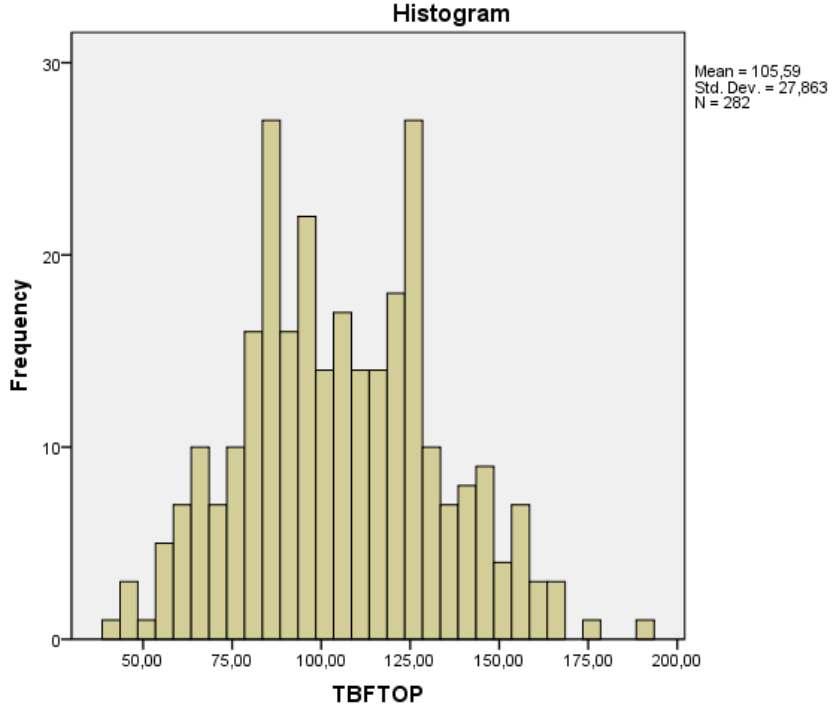
Teknoloji bağımlılığı Kolmogorov-Smirnov anlamlılık değeri .078’dir ve normalliği sağlamamaktadır ($p > .05$). Teknoloji bağımlılığı Sharpiro-Wilk testinin anlamlılık değeri .147 çıkarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre normallik şartı sağlanmaktadır.

Teknoloji bağımlılığı ölçeğinden elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş ve Tablo 3.3’ te verilmiştir.

Tablo 3.33 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Betimsel Değerleri

		İstatistik	Standart Hata	
Teknoloji Bağımlılığı	Ortalama	105.5	1.65	
	%95 Güven Aralığında ort. alt sınırı	Ort-2*Sdt.hat	102.3	
	%95 Güven Aralığında ort. üst sınırı	Ort+2*Sdt.hat	108.8	
	En küçük %2,5 ve En büyük %2,5'luk veriler çıkarıldıktan		105.5	
	Ortanca		104.5	
	Varyans		776.3	
	Standart Sapma		27.8	
	En Düşük		41.0	
	En Yüksek		192.0	
	Aralık		151.0	
	Kartil Aralığı		41.0	
	Çarpıklık Katsayısı		.180	.145
	Basıklık		-.344	.289

Tablo-3'te görüldüğü gibi teknoloji bağımlılığı ölçeğinin çarpıklık katsayısı .180, standart hatası 27.8'tir. Ölçeğin basıklık değeri ise -.344, standart hata .289'dur. Bu değerler -1.5 ile +1.5 arasında olduğu için verilerin normal dağıldığı varsayılmış ve analizler ona göre yapılmıştır. Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin çarpıklık ve basıklık grafiği Şekil 3.1'deki gibidir.

Şekil 3.1 Teknoloji Bağımlılığı Çarpıklık ve Basıklık Grafik

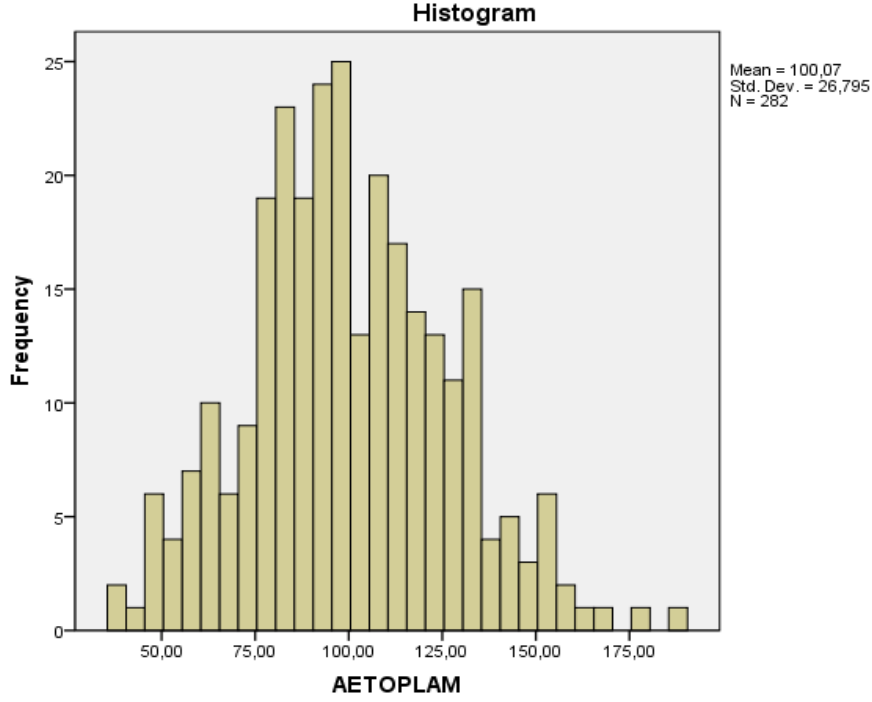
Şekil3.1 incelendiğinde teknoloji bağımlılığı ölçeğinden toplanan verilerin dağılımının normal dağılıma benzer bir görünümde olduğu belirlenmiştir.

Akademik erteleme ölçeğinden elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş ve Tablo 3.4' te verilmiştir.

Tablo 3.4 Akademik Erteleme Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Betimsel Değerleri

		İstatistik	Standart Hata
Akademik Erteleme	Ortalama	100.0745	1.59562
	%95 Güven Aralığında ort. alt sınırı	Ort-2*Sdt.hata	96.9336
	%95 Güven Aralığında ort. üst sınırı	Ort+2*Sdt.hata	103.2154
	En küçük %2,5 ve En büyük %2,5'luk veriler çıkarıldıktan sonraki ortalama		99.6399
	Ortanca		97.5000
	Varyans		717.977
	Standart Sapma		26.79509
	En Düşük		38.00
	En Yüksek		190.00
	Aralık		152.00
	Kartil Aralığı		35.25
	Çarpıklık Katsayısı		.267
	Basıklık		.072
			.145
		.289	

Tablo 3.4'te akademik erteleme ölçeği çarpıklık katsayısı ,267, standart hatası ,145'tir. Ölçeğin basıklık değeri ise ,072 , standart hata ,289'dur. Bu değerler -1,5 ile +1,5 arasında olduğu için verilerin normal dağıldığı varsayılmış ve analizler ona göre yapılmıştır. Akademik ertelemenin ölçenin çarpıklık ve basıklık grafiği Şekil 3.2'deki gibidir.

Şekil 3.2 Akademik Erteleme Çarpıklık ve Basıklık Grafik

Şekil 3.2 incelendiğinde akademik erteleme ölçeğinden toplanan verilerin dağılımının normal dağılıma benzer bir görünümde olduğu belirlenmiştir.

Akademik erteleme ölçeği ve teknoloji bağımlılığı ölçeğinden toplanan verilerin değerlendirilmesinde Tablo 3.5’te verilen ölçütler göz önüne alınmıştır.

Tablo 3.5 Ölçek Verileri Değerlendirme Ölçütleri

Ortalama	Ölçüt
1.0 – 1.79	Çok Düşük
1.80 – 2.59	Düşük
2.60 – 3.39	Orta
3.40 – 4.19	Yüksek
4.20 – 5.0	Çok Yüksek

Araştırmaya katılan katılımcıların sorulara verdiği yanıtların aritmetik ortalaması alınmıştır. Çıkan sonuçlar; 1.00-1.79 arasında ise çok düşük, 1.80-2.59 arasında ise düşük, 2.60-3.39 arasında ise orta, 3.40-4.19 arasında ise yüksek, 4.20-5 arasında ise çok yüksek olarak ölçülendirilmiştir.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında uygulanan ölçeklerden elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgular ve tartışma yer almaktadır.

4.1. Teknoloji Bağımlılığı

Teknoloji bağımlılığı ölçeğine ilişkin genel bulgular Tablo 4.1’deki gibidir.

Tablo 4.1 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Genel Bulgular

Değişken	n	Madde Sayısı	$\bar{X}$	Ort/mad	Satandart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Yoksunluk	282	10	28.55	2.85	7.12	10.00	46.00
Dürtüsellik	282	15	39.07	2.60	10.88	15.00	74.0
Düşük Performans	282	5	13.53	2.70	4.61	5,00	25.00
Düşük Benlik Algısı	282	5	5.49	1.09	1.93	2,00	10.00
Sosyal İzolasyon	282	5	11.62	2.32	4.69	4.00	25.00
Teknoloji Bağımlılığı	282	40	105.50	2.63	27.87	41.00	192.00

Tablo 4.1 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düzeylerinin “yoksunluk” boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.85 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “yoksunluk” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları orta düzeydedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düzeylerinin “dürtüsellik” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2,60 bulunmuştur.(ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “dürtüsellik” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları durumları orta düzeydedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düzeylerinin “düşük performans” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2,71 bulunmuştur. Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “düşük performans” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları orta düzeydedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düzeylerinin “düşük benlik algısı” alt boyutunda aldıkları puan ise 1.09 bulunmuştur. Tablo 3.5’teki veri değerlendirme kriterleri dikkate alındığında sonucun 1.00 – 1.79 değerleri arasında olduğu için “düşük benlik algısı” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları çok düşük düzeydedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düzeylerinin “sosyal izolasyon” alt boyutunda aldıkları puan ise 2,32 bulunmuştur. Tablo 3.5’teki veri değerlendirme kriterleri dikkate alındığında sonucun 1.80 – 2.59 değerleri arasında olduğu için “sosyal izolasyon” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları düşük düzeydedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeyleri ortalaması 2,63 bulunmuştur.(ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için teknoloji bağımlılık durumları orta düzeydedir.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeyleri orta düzeydedir. İlgili literatürde incelendiğinde benzer nitelikte araştırmalar mevcuttur. Aslan (2020) üniversite öğrencilerinin bağımlılık düzeylerini farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında öğrencilerin dijital bağımlılıklarının orta düzeyde olduğunu belirtir. Özdemir (2019) ise üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri üzerine yaptığı çalışmasında öğrencilerin sosyal medya bağımlılıklarının az düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

4.1.1. Cinsiyete Göre Teknoloji Bağımlılığının İncelenmesi

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeylerinin cinsiyetlere göre dağılımı ve t Testi sonuçları Tablo 4.2’ de verilmiştir.

Tablo 4.2 Cinsiyete Göre Teknoloji Bağımlılığı t Testi Tablosu

Değişken	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	Sd	t	p
Yoksunluk	Kadın	218	28.53	7.34	280	.083	.934
	Erkek	64	28.45	6.76			
Dürtüsellik	Kadın	218	39.05	11.03	280	.059	.953
	Erkek	64	38.96	10.50			
Düşük Performans	Kadın	218	13.61	4.72	280	.730	.466
	Erkek	64	13.14	4.22			
Düşük Benlik Algısı	Kadın	218	5.50	1.94	280	.057	.955
	Erkek	64	5.48	1.90			
Sosyal İzolasyon	Kadın	218	11.48	4.80	280	-.840	.398
	Erkek	64	12.04	4.30			
Teknoloji Bağımlılığı	Kadın	218	105.5	28.7	280	.041	.063

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık ölçeği “yoksunluk” boyutu ortalaması 28.53 ve standart sapması 7.34 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “yoksunluk” boyutu ortalaması 28.45 ve standart sapması 6.76 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeğinin “yoksunluk” boyutunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. ($t=.083$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “yoksunluk” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık ölçeği “dürtüsellik” boyutu ortalaması 39.05 ve standart sapması 11.03 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “dürtüsellik” boyutu ortalaması 38.96 ve standart sapması 10.50 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeğinin “dürtüsellik” boyutunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. ($t=.059$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “dürtüsellik” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük performans” boyutu ortalaması 13.61 ve standart sapması 4.72 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans” boyutu ortalaması 13.14 ve standart sapması 4.22 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeğinin “düşük performans” boyutunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi

yapılmıştır.($t=.730$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans “k düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük performans “algısı boyutu ortalaması 5.50 ve standart sapması 1.94 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans “algısı boyutu ortalaması 5.48 ve standart sapması 1.90 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeğinin “düşük performans “algısı boyutunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=.057$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans “algısı düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık ölçeği “sosyal izolasyon” boyutu ortalaması 11.48 ve standart sapması 4.80 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “sosyal izolasyon” boyutu ortalaması 12.04 ve standart sapması 4.30 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeğinin “sosyal izolasyon” boyutunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=.840$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ölçeği “sosyal izolasyon” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların teknoloji bağımlılık 105.5 ve standart sapması 28.7 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ortalaması 105.7 ve standart sapması 24.7 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=.041$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı cinsiyet faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür incelendiğinde benzer sonuçlar elde edilmiş çalışmalar vardır. Akcan ve Öge (2020) genç bireylerde teknoloji bağımlılığının yordayıcılarını inceledikleri çalışmalarında kadınlar ve erkekler arasında teknoloji bağımlılığı açısından anlamlı bir farklılık bulunmamışlardır. Bazı çalışmalarda ise internet bağımlılığının erkek adaylarda daha yüksek olduğu belirtilmiştir.(Karaman, Kurtoğlu,

2009) Bu farklılığın çalışmaya katılan öğrencilerin okul ve başarılarının farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Teknoloji Bağımlılığının İncelenmesi

Üniversite Öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeyleri ve alt boyutlarına ilişkin bulguların sınıflara Göre dağılımı Tablo 4.3'te verilmiştir.

Tablo 4.3 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıflara Göre Betimsel İstatistik Tablosu

	Sınıf	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Yoksunluk	1. Sınıf	72	29.66	6.73	11.00	43.00
	2. Sınıf	107	28.00	6.61	13.00	43.00
	3. Sınıf	50	29.26	7.36	17.00	45.00
	4. Sınıf	53	27.30	8.14	10.00	46.00
Dürtüsellik	1. Sınıf	72	41.27	9.98	15.00	74.00
	2. Sınıf	107	38.71	10.68	15.00	66.00
	3. Sınıf	50	38.84	11.17	17.00	61.00
	4. Sınıf	53	36.84	11.94	17.00	71.00
Düşük Performans	1. Sınıf	72	13.94	4.28	5.00	25.00
	2. Sınıf	107	13.40	4.70	5.00	25.00
	3. Sınıf	50	14.12	4.80	6.00	25.00
	4. Sınıf	53	12.56	4.61	5.00	25.00
Düşük Benlik Algısı	1. Sınıf	72	5.65	1.87	2.00	10.00
	2. Sınıf	107	5.42	1.99	2.00	10.00
	3. Sınıf	50	5.60	1.92	2.00	9.00
	4. Sınıf	53	5.33	1.94	2.00	10.00
Sosyal İzolasyon	1. Sınıf	72	11.90	4.48	5.00	23.00
	2. Sınıf	107	11.69	4.94	4.00	25.00
	3. Sınıf	50	11.82	4.39	5.00	22.00
	4. Sınıf	53	10.84	4.81	5.00	25.00
Teknoloji Bağımlılığı	1. Sınıf	72	110.2	24.7	41.0	168.0
	2. Sınıf	107	104.6	27.4	45.0	167.0
	3. Sınıf	50	107.0	29.2	54.0	164.0
	4. Sınıf	53	99.8	30.8	44.0	192.0

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “yoksunluk” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 1. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =29.66) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =27.30) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “yoksunluk” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “yoksunluk” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.4’ te işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “dürtüsellik” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 1. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=41.27$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=36.84$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “dürtüsellik” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “dürtüsellik” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.4’ te işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 3. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=14.12$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=12.56$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “düşük performans” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük performans” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.4’ te işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük benlik algısı” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 1. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=5.65$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=5.33$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “düşük benlik algısı” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük benlik algısı” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.4’ te işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “sosyal izolasyon” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 1. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=11.90$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=10.84$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “sosyal izolasyon” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği sosyal izolasyon alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo-9’ da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı en yüksek olan öğrenci grubunun 1. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=110.2$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=99.8$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının teknoloji bağımlılık ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.4’ te işlenmiştir.

Tablo 4.4 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi

Değişken	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Yoksunluk	<i>Gruplar Arası</i>	229.62	3	76.54	1.52	.208	-
	<i>Grup İçi</i>	13950.79	278	50.18			-
	<i>Toplam</i>	14180.41	281	-			-
Dürtüsellik	<i>Gruplar Arası</i>	628.59	3	209.53	1.78	.151	-
	<i>Grup İçi</i>	32731.97	278	117.74			-
	<i>Toplam</i>	33360.57	281	-			-
Düşük Performans	<i>Gruplar Arası</i>	80.67	3	26.89	1.26	.285	-
	<i>Grup İçi</i>	5891.79	278	21.19			-
	<i>Toplam</i>	5972.46	281	-			-
Düşük Benlik Algısı	<i>Gruplar Arası</i>	4.21	3	1.40	.373	.772	-
	<i>Grup İçi</i>	1046.28	278	3.76			-
	<i>Toplam</i>	1050.49	281	-			-
Sosyal İzolasyon	<i>Gruplar Arası</i>	39.77	3	13.25	.599	.616	-
	<i>Grup İçi</i>	6157.31	278	22.14			-
	<i>Toplam</i>	6197.09	281	-			-
Teknoloji Bağımlılığı	<i>Gruplar Arası</i>	3518.21	3	1172.76	1.51	.210	-
	<i>Grup İçi</i>	214629.81	278	772.5			-
	<i>Toplam</i>	218148.13	281	-			-

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “yoksunluk” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.52$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “dürtüsellik” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.78$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “düşük performans” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.26$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “düşük benlik algısı” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=.373$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “sosyal izolasyon” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=.599$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.51$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı sınıf faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. İlgili çalışmalar incelendiğinde bulunan sonuç ile paralellik göstermektedir. Balcı ve Gülnar (2009) üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığını inceledikleri çalışmalarında öğrenim görülen sınıf değişkenlerine bağlı olarak internet bağımlılığı ve riskli kullanıcı oranları farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Literatür incelendiğinde ise teknoloji bağımlılığının sınıf değişkenine göre değiştiği de görülmektedir. Altınok (2021) Sınıf düzeyine göre teknoloji bağımlılığının 9. ve 10. sınıf öğrencileri oyun alt boyutunda 12. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek bağımlılığa sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu farklılığın araştırmaya katılan katılımcıların eğitim gördükleri okul kademesinden ve yaş faktöründen kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Fakülterele Göre Teknolojik Bağımlılığın İncelenmesi

Teknolojik bağımlılık fakülterele göre incelenmiştir. Teknolojik bağımlılığı ölçeği alt boyutları Tablo 4.5’te verilmiştir.

Tablo 4.5 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülteye Göre Betimsel İstatistik Tablosu

Değişken	Fakülte	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Yoksunluk	<i>EF</i>	138	28.19	6.39	10.00	43.00
	<i>SBBF</i>	116	28.37	7.91	13.00	46.00
	<i>TF</i>	28	30.71	6.72	11.00	45.00
Dürtüsellik	<i>EF</i>	138	38.27	9.50	15.00	62.00
	<i>SBBF</i>	116	39.28	12.25	15.00	71.00
	<i>TF</i>	28	41.78	11.24	15.00	74.00
Düşük Performans	<i>EF</i>	138	12.94	4.25	5.00	25.00
	<i>SBBF</i>	116	13.89	4.92	5.00	25.00
	<i>TF</i>	28	14.71	4.73	5.00	25.00
Düşük Benlik Algısı	<i>EF</i>	138	5.16	1.82	2.00	9.00
	<i>SBBF</i>	116	5.76	2.03	2.00	10.00
	<i>TF</i>	28	6.00	1.78	2.00	10.00
Sosyal İzolasyon	<i>EF</i>	138	11.16	4.36	4.00	235.00
	<i>SBBF</i>	116	11.88	5.18	5.00	25.00
	<i>TF</i>	28	12.64	3.96	5.00	21.00
Teknoloji Bağımlılığı	<i>EF</i>	138	103.02	24.43	44.0	167.0
	<i>SBBF</i>	116	106.66	31.63	45.0	192.0
	<i>TF</i>	28	113.78	26.07	41.0	164.0

EF: Eğitim Fakültesi

SBBF: Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

TF: Tıp Fakültesi

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “yoksunluk” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =30.71) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =28.19) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “yoksunluk” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “yoksunluk” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültelere göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “dürtüsellik” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =41.78) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =38.27) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “dürtüsellik” alt boyutu ortalamaları Eğitim Fakültesi öğrencilerine yakın bir değer almıştır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “dürtüsellik” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültelere göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans

analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük performans” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =14.71) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =12.94) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “düşük performans” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük performans” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültele göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “düşük benlik algısı” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =6.00) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =5.16) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “düşük benlik algısı” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “düşük benlik algısı” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültele göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği “sosyal izolasyon” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =12.64) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =11.16) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “sosyal izolasyon” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık ölçeği “sosyal izolasyon” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültele göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =113.78) ve en düşük öğrenci grubunun

Eğitim Fakóltesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=103.02$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakóltesi öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Teknoloji bağımlılık düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakóltelere göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.6’da işlenmiştir.

Tablo 4.6 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarının Fakólte Değişkenine Göre Varyans Analizi

Değişken	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Yoksunluk	<i>Gruplar Arası</i>	151.91	2	75.96	1.51	.223	-
	<i>Grup İçi</i>	14028.49	279	50.28			-
	<i>Toplam</i>	14180.41	281				-
Dürtüsellik	<i>Gruplar Arası</i>	298.70	2	149.35	1.26	.285	-
	<i>Grup İçi</i>	33061.86	279	118.50			-
	<i>Toplam</i>	33360.57	281				-
Düşük Performans	<i>Gruplar Arası</i>	102.45	2	51.22	2.43	.089	-
	<i>Grup İçi</i>	5870.00	279	21.03			-
	<i>Toplam</i>	5972.46	281				-
Düşük Benlik Algısı	<i>Gruplar Arası</i>	30.61	2	32.97	4.18	.016	EF - SBBF
	<i>Grup İçi</i>	1019.88	279	31.97			-
	<i>Toplam</i>	1050.49	281				-
Sosyal İzolasyon	<i>Gruplar Arası</i>	65.95	2	32.97	1.50	.153	-
	<i>Grup İçi</i>	6131.13	279	21.97			-
	<i>Toplam</i>	6197.09	281				-
Teknoloji Bağımlılığı	<i>Gruplar Arası</i>	2919.61	2	1459.80	1.89	.153	-
	<i>Grup İçi</i>	215228.48	279	771.42			-
	<i>Toplam</i>	218148.10	281				-

EF: Eğitim Fakóltesi

SBBF: Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakóltesi

TF: Tıp Fakóltesi

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “yoksunluk” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakóltelere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.51$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “dürtüsellik” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakóltelere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 1.26$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “düşük performans” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 2.43; p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “düşük benlik algısı” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur ($F(282)= 4.18; p<.05$). Bu farklılığın hangi fakülteler arasında olduğunu belirtmek için POST-HOC testinden Scheff yapılmıştır. Buna göre Tıp Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler ile Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler arasında fark yoktur. Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerin teknolojik bağımlılık “düşük benlik algısı” boyutu arasında fark vardır. Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerin Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden teknolojik bağımlılık “düşük benlik algısı” boyutu daha yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “sosyal izolasyon” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.50; p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılık düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)=1.50; p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı fakülterlere göre incelendiğinde “düşük benlik algısı” boyutuna göre farklılığın olduğu görülmektedir. Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerin teknolojik bağımlılık ölçeği “düşük benlik algısı” boyutu Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erginsoy Osmanoğlu (2019) üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmasında işletme fakültesi ve eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile çalışmıştır. İşletme fakültesinde öğrenim gören katılımcıların internet bağımlılığı puanlarının eğitim fakültesinde öğrenim gören katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu farklılığın örneklemeden kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2. Akademik Erteleme

Akademik erteleme ölçeğine ilişkin genel bulgular tablodaki gibidir.

Tablo4.7 Akademik Erteleme Ölçeğine İlişkin Genel Bulgular

Değişken	n	Madde Sayısı	$\bar{X}$	Ort/mad	Satandart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Sorumsuzluk	282	19	52.52	2.73	17.28	19.00	95.00
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	282	10	21.34	2.10	7.38	10.00	50.00
Öğretmene Karşı Olumsuz Algı	282	5	14.97	2.80	5.16	5.00	25.00
Akademik Mükemmeliyetçilik	282	4	11.23	2.75	3.66	4.00	20.00
Akademik Erteleme	282	38	100.07	2.63	26.79	38.00	190.00

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin “sorumsuzluk” boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.73 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “sorumsuzluk” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeleri orta düzeydedir.

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin “akademik görevlerin algılanan niteliği” boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.10 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 1.80 – 2.59 değerleri arasında olduğu için “akademik görevlerin algılanan niteliği” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeleri düşük düzeydedir.

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.80 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “öğretmene karşı olumsuz algı” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeleri orta düzeydedir.

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin “akademik mükemmeliyetçilik” boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.75 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için “akademik mükemmeliyetçilik” faktörüne göre üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeleri orta düzeydedir.

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeden aldıkları puanların ortalaması 2.63 bulunmuştur (ortalama/madde sayısı). Tablo 3.5’teki veri değerlendirme ölçütleri dikkate alındığında sonucun 2,60 – 3,39 değerleri arasında olduğu için üniversite öğrencilerinin akademik ertelemeleri orta düzeydedir.

Üniversite öğrencilerinin akademik ertelemesi orta düzeydedir. Literatür incelendiği zaman Çakıcı (2003) üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik ertelemenin lise öğrencilerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Başpınar (2020) ise üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmasında öğrencilerin genel erteleme ve akademik ertelemeleri yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu farklılığın ulaşılan örneklemden kaynaklandığı ve çalışmanın korona salgını sebebiyle uzaktan eğitim döneminde yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2.1. Cinsiyete Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi

Cinsiyet faktörüne göre akademik erteleme incelenmiştir. Sonuçlar Tablo 4.7’ de verilmiştir.

Tablo 4.8 Cinsiyete Göre Akademik erteleme t Testi Tablosu

Değişken	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	SD	t	p
Sorumluluk	Kadın	218	52.10	17.63	280	-.745	.457
	Erkek	64	53.93	16.08			
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	Kadın	218	21.35	7.38	280	.058	.954
	Erkek	64	21.29	7.44			
Öğretmene Karşı Olumsuz Algı	Kadın	218	14.86	5.05	280	-.627	.553
	Erkek	64	15.32	5.56			
Akademik Mükemmeliyetçilik	Kadın	218	11.30	3.64	280	.589	.563
	Erkek	64	11.00	3.75			
Akademik Erteleme	Kadın	218	99.63	27.17	280	-.505	.366
	Erkek	64	101.56	25.62			

Araştırmaya katılan kadınların akademik erteleme “sorumluluk” boyutu ortalaması 52.10 ve standart sapması 17.63 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği

“sorumluzluk” boyutu ortalaması 53.93 ve standart sapması 16.08 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeğinin “sorumluzluk” boyutunun cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=-.745$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “sorumluzluk” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların akademik erteleme “akademik görevlerin algılanan niteliği” boyutu ortalaması 21.35 ve standart sapması 7.38 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “akademik görevlerin algılanan niteliği” boyutu ortalaması 21.29 ve standart sapması 7.44 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeğinin “akademik görevlerin algılanan niteliği” boyutunun cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=.058$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “akademik görevlerin algılanan niteliği” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların akademik erteleme “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutu ortalaması 14.86 ve standart sapması 5.05 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutu ortalaması 11.30 ve standart sapması 5.56 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeğinin “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutunun cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=-.627$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “öğretmene karşı olumsuz algı” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların akademik erteleme “akademik mükemmeliyetçilik” boyutu ortalaması 11.30 ve standart sapması 3.64 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” boyutu ortalaması 11.00 ve standart sapması 3.75 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeğinin “akademik mükemmeliyetçilik” boyutunun cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=-.589$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” düzeyleri ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan kadınların akademik erteleme ortalaması 99.63 ve standart sapması 27.17 bulunmuştur. Erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeği ortalaması 101.56

ve standart sapması 25.62 bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akademik ertelemenin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı öğrenmek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.($t=-.505$; $p>.05$) Buna göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ile kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Yapılan bu çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri ve alt boyutlarının cinsiyet faktörüne göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Yapılan bazı çalışmalar bulunan sonucu destekler niteliktedir. Dilmaç ve Ekşi , (2010) üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından inceledikleri çalışmalarında, öğretmen adaylarının erteleme eğilimi davranışlarıyla cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kınık ve Odacı (2020) çalışmalarında üniversite akademik erteleme puan ortalamalarının cinsiyet değişkenlerine bağlı olarak farklılık göstermediği bulunmuştur. İlgili literatür çalışmaları incelendiğinde bazı çalışmalarda ise erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre akademik ertelemenin daha yüksek olduğu görülmektedir (Çakır, Gökdere, Kutlu 2015; Güngör, Koçak, 2020; Başkan, Gün, Turabik, 2020; Berber Çelik, Odacı, 2015; Albayrak, Diğerleri, 2016). Bazı çalışmalarda ise kadın katılımcıların akademik erteleme düzeyleri erkek katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. (Ay ,Diğerleri, 2019) Bu farklılığın ulaşılan örneklem gruplarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2.2. Sınıflara Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi

Akademik erteleme sınıflara göre incelenmiştir. Akademik erteleme ölçeğinin alt boyutları Tablo 4.9' da verilmiştir

Tablo 4.9 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıflara Göre Betimsel İstatistik Tablosu

	Sınıf	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Sorumluzluk	1. Sınıf	72	55.33	16.74	20.00	93.00
	2. Sınıf	107	49.96	17.74	19.00	87.00
	3. Sınıf	50	56.22	18.04	19.00	95.00
	4. Sınıf	53	51.18	15.46	23.00	95.00
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	1. Sınıf	72	21.56	7.16	10.00	42.00
	2. Sınıf	107	20.28	6.89	10.00	50.00
	3. Sınıf	50	22.60	8.25	10.00	56.00
	4. Sınıf	53	22.00	7.68	10.00	50.00
Öğretmenlere Karşı Olumsuz Algı	1. Sınıf	72	15.23	4.97	5.00	25.00
	2. Sınıf	107	14.50	5.32	5.00	25.00
	3. Sınıf	50	15.68	5.12	5.00	25.00
	4. Sınıf	53	14.88	5.16	5.00	25.00
Akademik Mükemmeliyetçilik	1. Sınıf	72	11.22	3.53	5.00	19.00
	2. Sınıf	107	11.33	3.73	4.00	20.00
	3. Sınıf	50	10.90	3.92	4.00	20.00
	4. Sınıf	53	11.37	3.51	6.00	20.00
Akademik Erteleme	1. Sınıf	72	103.36	24.93	55.00	167.00
	2. Sınıf	107	95.68	26.94	38.00	159.00
	3. Sınıf	50	105.40	28.95	38.00	179.00
	4. Sınıf	53	99.45	26.05	46.00	190.00

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği “sorumluzluk” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 3. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =56.22) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =51.18) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “sorumluzluk” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Akademik erteleme ölçeği “sorumluzluk” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.10’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =14.88) ve en düşük öğrenci grubunun 2. Sınıflar olduğu ($\bar{X}$ =20.28) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Akademik erteleme ölçeği akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.10’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği “öğretmene karşı olumsuz algı” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=11.37$) ve en düşük öğrenci grubunun 3. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=10.90$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “öğretmene karşı olumsuz algı” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Akademik erteleme ölçeği s “öğretmene karşı olumsuz algı” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.10’da işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun 3. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=56.22$) ve en düşük öğrenci grubunun 4. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=51.18$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.10’da işlenmiştir

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme en yüksek olan öğrenci grubunun 3. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=105.40$) ve en düşük öğrenci grubunun 2. Sınıflar olduğu ($\bar{X}=95.68$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan diğer öğrenci gruplarının akademik erteleme ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır. Akademik erteleme düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo Tablo 4.10’da işlenmiştir.

Tablo 4.10 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi

Değişken	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Sorumluluk	<i>Gruplar Arası</i>	2285.32	3	761.77	2.59	.053	-
	<i>Grup İçi</i>	8169.04	278	293.85			-
	<i>Toplam</i>	83976.37	281				-
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	<i>Gruplar Arası</i>	226.39	3	75.46	1.39	.246	-
	<i>Grup İçi</i>	15085.24	278	54.26			-
	<i>Toplam</i>	15311.63	281				-
Öğretmenlere Karşı Olumsuz Algı	<i>Gruplar Arası</i>	53.83	3	17.94	.670	.571	-
	<i>Grup İçi</i>	7443.93	278	26.77			-
	<i>Toplam</i>	7497.77	281				-
Akademik Mükemmeliyetçilik	<i>Gruplar Arası</i>	7.79	3	2.59	.192	.902	-
	<i>Grup İçi</i>	3769.28	278	12.55			-
	<i>Toplam</i>	3777.08	281				-
Akademik Erteleme	<i>Gruplar Arası</i>	4280.49	3	1426.83	2.00	.113	-
	<i>Grup İçi</i>	197470.93	278	710.32			-
	<i>Toplam</i>	201751.43	281				-

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından “sorumluluk” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 2.59$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından akademik görevin algılanan niteliği düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 1.39$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından “öğretmene karşı olumsuz algı” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= .670$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından “akademik mükemmeliyetçilik” düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= .192$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 2.00$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme sınıf faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Benzer çalışmalar incelendiğinde bulunan sonucu desteklemiştir. Baskan, Gün ve Turabik, (2020) çalışmalarında öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimleri sınıf değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Çakır, Gökdere ve Kutlu (2015) çalışmalarında akademik erteleme ve sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiş ve bu sonucun nedeni olarak akademik ertelemenin genel anlamda bir alışkanlık haline geldiği ve erteleme anlamında herhangi bir değişiklik olmadığı şeklinde açıklarlar. (Çakır, Gökdere ve Kutlu 2015) Bazı çalışmalarda ise genel erteleme davranışının sınıf değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaştığı görülmüştür. Dilmaç ve Ekşi (2010) çalışmalarında dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara oranla erteleme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Morkoç ve Erdömez (2011) çalışmalarında yaş arttıkça alınan eğitimin öneminin farkında olunması erteleme davranışı azalttığını söylemiştir. Bazı çalışmamalar ile farklılık göstermesinin nedeni olarak ulaşılan hedef kitle, fakülte ve yaş olduğu düşünülmektedir.

4.2.3. Fakülteleere Göre Akademik Ertelemenin İncelenmesi

Akademik erteleme fakülteleere göre incelenmiştir. Akademik erteleme davranışı “sorumluluk” boyutu Tablo 4.11 ‘ de verilmiştir.

Tablo 4.11 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülteye Göre Betimsel İstatistik Tablosu

Değişken	Fakülte	n	$\bar{X}$	Standart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Sorumluluk	EF	138	51.32	16.22	19.00	87.00
	SBBF	116	52.18	18.21	19.00	95.00
	TF	28	59.78	17.25	19.00	95.00
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	EF	138	20.47	6.63	10.00	50.00
	SBBF	116	21.73	8.01	10.00	50.00
	TF	28	24.00	7.61	10.00	40.00
Öğretmenlere Karşı Olumsuz Algı	EF	138	15.36	5.07	5.00	25.00
	SBBF	116	13.68	5.21	5.00	25.00
	TF	28	18.39	3.37	5.00	25.00
Akademik Mükemmeliyetçilik	EF	138	11.09	3.55	4.00	19.00
	SBBF	116	11.49	3.89	4.00	20.00
	TF	28	10.89	3.28	4.00	18.00
Akademik Erteleme	EF	138	98.26	24.70	38.00	159.00
	SBBF	116	99.9	28.65	44.00	190.00
	TF	28	113.07	26.13	54.00	179.00

EF: Eğitim Fakültesi

SBBF: Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

TF: Tıp Fakültesi

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği “sorumluzluk” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=59.78$) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=51.32$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin “sorumluzluk” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır Akademik erteleme ölçeği “sorumluzluk” alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülterelere göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.121’de işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=24.00$) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=20.47$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır Akademik erteleme ölçeği akademik görevin algılanan niteliği alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülterelere göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.12’de işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği öğretmenlere karşı olumsuz algı alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=18.39$) ve en düşük öğrenci grubunun Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=51.32$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlere karşı olumsuz algı alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır Akademik erteleme ölçeği öğretmenlere karşı olumsuz algı alt boyutu düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülterelere göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.12’de işlenmiştir

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu en yüksek olan öğrenci grubunun Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=11.49$) ve en düşük öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}=10.89$) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır Akademik erteleme ölçeği “akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutu

düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre farklılaşmış farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.12’de işlenmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin akademik ertelemenin en yüksek olan öğrenci grubunun Tıp Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =113.07) ve en düşük öğrenci grubunun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu ($\bar{X}$ =98.26) bulunmuştur. Araştırmaya katılan Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi öğrencilerinin ortalamaları bu iki değerler arasında yer almaktadır Akademik erteleme düzeylerinin üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre farklılaşmış farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi(One-Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.12’de işlenmiştir.

Tablo 4.12 Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutlarının Fakülte Değişkenine Göre Varyans Analizi

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
Sorumluluk	<i>Gruplar Arası</i>	1687.50	2	843.75	2.86	.059	-
	<i>Grup İçi</i>	82288.86	279	294.94			-
	<i>Toplam</i>	83976.37	281				-
Akademik Görevin Algılanan Niteliği	<i>Gruplar Arası</i>	318.48	2	159.22	2.96	.053	-
	<i>Grup İçi</i>	14993.15	279	53.73			-
	<i>Toplam</i>	15311.63	281				-
Öğretmenlere Karşı Olumsuz Algı	<i>Gruplar Arası</i>	542.01	2	271.00	10.87	.000	TF-EF TF-SBBF
	<i>Grup İçi</i>	6955.76	279	24.93			
	<i>Toplam</i>	7497.77	281				
Akademik Mükemmeliyetçilik	<i>Gruplar Arası</i>	13.63	2	6.81	.505	.604	-
	<i>Grup İçi</i>	3763.44	279	13.48			-
	<i>Toplam</i>	3777.08	281				-
Akademik Erteleme	<i>Gruplar Arası</i>	5295.01	2	2647.50	3.76	.024	TF-EF TF-SBBF
	<i>Grup İçi</i>	196456.42	279	704.14			
	<i>Toplam</i>	201751.43	281				

EF: Eğitim Fakültesi

SBBF: Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

TF: Tıp Fakültesi

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından “sorumluluk” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 2.86; p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından akademik görevin algılanan niteliği düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= 2.96; p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından “öğretmene karşı olumsuz algı” düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur ($F(282)= 10.87$; $p<.05$). Bu farklılığın hangi fakülteler arasında olduğunu belirtmek için POST-HOC testinden Scheff yapılmıştır. Buna göre Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler arasında fark yoktur. Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik erteleme “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutu Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme ölçeği alt boyutlarından akademik mükemmelliyetçilik düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($F(282)= .505$; $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin öğrenim gördükleri fakülterlere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur ($F(282)= 3.76$; $p<.05$). Bu farklılığın hangi fakülteler arasında olduğunu belirtmek için POST-HOC testinden Scheff yapılmıştır. Buna göre Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler arasında fark yoktur. Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik erteleme Eğitim Fakültesi ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme fakülterlere göre incelendiğinde akademik erteleme davranışında ve “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutunda bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Tıp fakültesinde okuyan öğrencilerin Eğitim Fakültesinde ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesinde okuyan öğrencilere göre akademik erteleme davranışı ve “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutunun daha yüksek olduğu görülmektedir. Benzer çalışmalar incelendiğinde elde edilen sonuçlar bulunan sonuç ile paralellik göstermektedir. Morkoç ve Erdönmez (2011) bölüm kategorilerine göre erteleme algılamaları arasında farklılıklar bulunmuştur. Dilmaç ve Ekşi (2010) öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri ile öğrencilerin öğrenim görmekte oldukları anabilim dalları arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğunu belirtmiştir. Başkan, Gün ve Turabik (2020) bölüm değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmışlardır.

4.3. Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ve Akademik Erteleme Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Araştırma üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı düzeyleri ile akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 4.12’de sunulmuştur.

Tablo 4.13 Teknoloji Bağımlılığı Ve Alt Boyutları İle Akademi Erteleme Düzeyleri Arasındaki İlişki

	Teknoloji bağımlılığı (Toplam)	Yoksunluk	Dürtüsellik	Düşük Performans	Düşük Benlik Algısı	Sosyal İzolasyon
Akademik Erteleme	.28**	.23**	.22**	.19**	.19**	.27**

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır. (2-tailed).

Yapılan korelasyon analizi sonucu üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ile akademik erteleme düzeyleri arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. ($r=.28$; $p>.01$) Ayrıca üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri ile teknoloji bağımlılığının alt boyutlarından ““yoksunluk””(r,=.23 $p>.01$), “dürtüsellik” (r,=.22 $p>.01$) ve “Sosyal izolasyon” (r,=.27 $p>.01$) boyutlarında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Teknoloji bağımlılığının alt boyutlarından olan “düşük performans” ve “düşük benlik algısı” ile akademik erteleme düzeyleri arasında çok zayıf ilişki bulunmuştur.

Tablo 4.14 Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıkları Akademik Ertelemeye İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	Beta	F	P
Sabit	67,7	6,84	-	9,90	,00
Yoksunluk	,83	,37	,22	2,25	,02
Dürtüsellik	,08	,25	,03	,34	,73
Düşük Performans	,69	,61	,12	1,13	,25
Düşük Benlik Algısı	,88	1,14	,06	,77	,44
Sosyal İzolasyon	-,78	,61	-,13	-1,29	,19

R= .29, R2= .09, F= 5.17, $p>.01$

Tablo 4.13’de görüldüğü gibi teknoloji bağımlılığının akademik ertelemenin anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptamıştır. ($R=.29$; $R2=.09$; $p>.01$) Bu bulgulara göre teknoloji bağımlılığına ait bulgular akademik ertelemenin %9’unu açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayıları (Beta), yordayıcı boyutların akademik ertelemeyi açıklamadaki en büyük alt boyutunun “yoksunluk” ($R2=.22$ $p>.05$) olduğu görünmektedir. Diğer alt boyutlardan “dürtüsellik”, “düşük performans” ve “düşük benlik algısı”nın istatistiksel açıdan

anlamli derecede etki etmediği görülmektedir. Teknoloji bağımlılığının “sosyal izolasyon” alt boyutu artıkça akademik erteleminin azaldığı görülmesine rağmen bu durum istatistiksel açıdan anlamli bulunmamıştır.

BÖLÜM 5

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarının akademik erteleme üzerine etkisi incelenmiştir. Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak sonuçlara yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre araştırma ve uygulamaya yönelik önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuç

Üniversite öğrencilerinin teknolojik bağımlılık ölçeğinden aldıkları puan incelendiğinde üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları orta düzeydir. Bu sonucun elde edilmesinde araştırmanın covid-19 salgın döneminde yapılması, yüz yüze eğitim öğretime ara verildiği için derslerin uzaktan eğitim yolu ile internet üzerinden işlenmesi buna bağılı olarak öğrencilerin teknoloji eğitim amaçlı kullanmalarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı kadın ve erkek olmak üzere cinsiyet faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık yoktur.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı sınıf faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık yoktur.

Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı fakültelere göre incelendiğinde “düşük benlik algısı” alt boyutunda anlamlı bir farklılık vardır. Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerin teknolojik bağımlılık ölçeği “düşük benlik algısı” alt boyutunun Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları kadın ve erkek olmak üzere cinsiyet boyutuna göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık yoktur.

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme sınıf faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık yoktur.

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı fakültelere göre incelendiğinde akademik erteleme ölçeği “öğretmene karşı olumsuz algı” boyutunda bir farklılaşma vardır. Tıp fakültesinde okuyan öğrencilerin akademik erteleme ölçeği “öğretmene karşı olumsuz

algı” boyutu Eğitim Fakültesinde ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesinde okuyan öğrencilere göre daha yüksektir.

5.2. Öneriler

Yapılan çalışma Covid-19 tedbirleri nedeniyle sınırlı örneklem grubuna uygulanabilmiştir ve bu durum araştırmmanın bazı noktalarda sınırlı kalmasına neden olmuştur. Daha büyük örneklem grupları ile çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde yapılmış olup bu fakültelerde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır. Daha kapsamlı sonuçlara ulaşabilmek için farklı üniversite ve daha fazla fakülte eklenerek geniş çapta bir çalışma sağlanabilir.

Cinsiyet, sınıf, fakülte değişkenlerine ek olarak; yaş, bölüm, ailenin sosyal ve ekonomik durumu gibi değişkenler eklenerek hipotezler kurulabilir ve çalışma daha zengin hale getirilebilir.

Yine teknoloji bağımlılığı incelenirken katılımcıların hangi aracı kullandıkları sorulabilir ve Türkiye’de en çok hangi teknolojik aracın kullanıldığı saptanabilir. Çalışmaya yaş, sosyal ekonomik durum, eğitim düzeyi gibi seçenekler eklenerek hangi teknolojik aracın hangi değişkende yoğunlaştığı saptanabilir.

Akademik erteleme ve teknoloji bağımlılığı ilkokuldan başlayarak üniversite son sınıfa kadar farklı yaş gruplarına göre incelenebilir ve hangi yaşın akademik erteleme ve teknoloji bağımlılığı için kritik olduğu saptanabilir.

Akademik erteleme incelenirken aynı zamanda katılımcıların genel erteleme durumları da incelenerek çalışmaya yeni bir boyut kazandırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akbay, S.E. & Gizir, C. A. (2010). Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik erteleme: Akademik Güdülenme, Akademik Öz yeterlik ve Akademik Yükleme Stilllerinin Rolü Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 1, ss. 60-78.
- Akcan, G. & Öge, B. (2020). Genç BİREYLERDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ YORDAYICILARININ İNCELENME, Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi ISSN: 2602-3520 E-ISSN: 2547-9865 Cilt: 5, Sayı: 1, s. 3-26
- Akdoğan, A. (2013). Farklı Depresyon Anksiyete Stres Düzeylerine Sahip Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi
- Akkaş, İ. (2019). Teknoloji Bağımlılığı Kitabı, Konya, Eğitim Yayınevi
- Aksu, B.Ö. (2022). Üniversite Öğrencilerinde Olumsuz Üst Biliş Düzeyleri İle Akademik Erteleme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi
- Albayrak, E & Reisoğlu, S. & Yazıcı, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Kişilik Özellikleri, Akademik Öz-Yeterlik, Akademik Kontrol Odağı ve Akademik Erteleme, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, ISSN:1302-894, Sayı: 38, Sayfa: 90-102
- Altınok, M. (2021). Lise Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık ve Yaşam Doyumunun İncelenmesi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,
- Altun, E. & Özer, A.(2011). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(21), 45-72.
- Alyanak, B. (2016). İnternet Bağımlılığı Klinik Tıp Pediatri Dergisi Cilt: 8 Sayı: 5 E
- Arslan, A. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, International e-Journal of Educational Studies (IEJES)
- Arslan, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, International e-Journal of Educational Studies (IEJES)
- Arslan, A. & Bardakçı, S. (2021) Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılıklarının Sosyal Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, Millî Eğitim, Cilt: 50, Bahar/2021, Sayı: 230,
- Arslantaş, H.& Ektiricioğlu, C. & Ruvéyda Yüksel, R. (2020) Ergenlerde Çağın Hastalığı: Teknoloji Bağımlılığı, Archives Medical Review Journal
- Ataş, N.& Kumcağız,H. (2020) Ergenlerin Akademik Erteleme Davranışları, Akademik Öz Yeterlik İnançları ve Mükemmeliyetçilik, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 35(2), 375-386 [2020]

- Avcı, S. & Erden, M. (2013) Gelecek Zaman Algısı ve Akademik Alanda Arzuların Ertelelenmesinin Öğretmen Adaylarının Akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt 14, Sayı 1, Nisan 2013, Sayfa 389-406
- Ay, Ş. & Diğerleri (2019). Lise Öğrencilerinin Akademik Öz-Yeterlik Algısı Ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 1
- Ayan, A. (2020). Mutluluk Düzeyinin Atılganlık Ve Genel Erteleme Davranışı Üzerine Etkisi Journal of Humanities and Tourism Research 2020, 10 (4): 788-805
- Aydın, G.& Ertemel, A.V. (2018) .Dijital Ekonomide Teknoloji Bağımlılığı ve Çözüm Önerileri Addicta: The Turkish Journal On Addictions
- Ayhan, B. & Köseliören, M. (2019). İnternet, Online Oyun ve Bağımlılık Yüksek Lisans Tez Çalışması Özeti, Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying,
- Aydoğan, D. & Özbay, Y. (2012). Akademik ertelemenin Benlik Saygısı, Durumluluk Kaygı, Öz-Yeterlilik Açısından Açıklanabilirliğinin İncelenmesi, Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi Cilt: 2, Sayı: 3
- Ayyıldız, F.& Dilmaç, B.(2017). Ergenlerin Sahip Oldukları Değerler İle Akademik Erteleme Ve Genel Erteleme Düzeyleri Arasındaki Yordayıcı İlişkiler, Çekmece İzü Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 5: Sayı 10-11 2017: 127 – 146
- Bahtiyar,A. &Can,B. (2016). Fen Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Becerileri İle Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenme, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi
- Balcı, Ş. & Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı Ve İnternet Bağımlılarının Profili, Selçuk İletişim, 6, 1, 2009
- Balkan, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Bağımlılığı Ve Aile Fonksiyonları Arasındaki İlişki, e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences, 1C0290, 6, (1), 231-239.
- Balkıs,M. & Duru, E. (2010). Akademik Erteleme Eğilimi, Akademik Başarı İlişkisinde Genel ve Performans Benlik Saygısının Rolü, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 27, 2010, ss. 159-170
- Balkıs,M.(2007) Öğretmen Adaylarının Davranışlarındaki Erteleme Eğiliminin, Karar Verme Stilleri ile İlişkisi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl 2007 (1) 21. Sayı
- Baskan, G.A. & Gün,F. & Turabik, T. (2020) Akademik Özyeterlik ile Akademik Erteleme Eğilimi İlişkisi: Aday Öğretmenler Üzerine Bir Çalışma, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 35(4), 815-826
- Başpınar, N.Ö. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Genel Erteleme Davranışları ile Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişki , Turkish Studies, 15(2), 1197-1219

- Berber Çelik, Ç. (2014). Akademik Ertelemenin Bazı Psiko-Sosyal Değişkenlere Göre Açıklanması Ve Gerçeklik Terapisine Dayalı Akademik Erteleme İle Başa Çıkma Eğitim Programının Etkililiğinin Sınanması, Doktora Tezi
- Berber Çelik, Ç. & Odacı H. (2015). Akademik Erteleme Davranışının Bazı Kişisel ve Psikolojik Değişkenlere Göre Açıklanması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 30(3): 31-47
- Bertiz, Y. & Yalçın, S. (2019) .Üniversite Öğrencilerinde Oyun Bağımlılığının Etkileri Üzerine Nitel Bir Çalışma, Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi
- Bulut, R.& Ocak, G. (2015). Akademik erteleme Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışma, Online, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ijsser/>, 1 (2), 2015
- Burka, J. B. & Yuen, L. M. (1983). Procrastination: Why you do it, what to do about it. New York: Addison-Wessley.
- Büyükgebiz Koca, E. & Tunca, M. Z. (2020). İnternet ve Sosyal Medya Bağımlılığının Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine Dair Bir Araştırma, Alanya Akademik Bakış Dergisi
- Can, S. & Zeren, Ş.G. (2019.) Ergenlerin Akademik Erteleme Davranışlarını Açıklamada İnternet Bağımlılığı ve Temel Psikolojik İhtiyaçların Rolü, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
- Cengizhan, C. (2005). M.Ü. Öğrencilerin Bilgisayar Ve İnternet Kullanımında Yeni Bir Boyut : “İnternet Bağımlılığı” Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl : 2005, Sayı 22, Sayfa : 83-98
- Certel, Z. & Saracaloğlu A.S.& Varol, S.R. (2021). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Akademik Ertelemeleri ile Akademik Kontrol Odakları Arasındaki İlişki, Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi, Cilt 15 Sayı 35, Sayfa 74-94
- Çakıcı, D.Ç. (2003). Lise Ve Üniversite Öğrencilerinde Genel Erteleme Ve Akademik Erteleme Davranışının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi
- Çakır, R.& Gökdere, M. & Kutlu, N (2015). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışı İle Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırmalı İncelemesi, K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi, 23 (3), 1311-1330
- Çelik, T. S. (2022) Dijital Teknoloji Bağımlılığının Mahremiyete Ve Benlik Oluşumuna Etkisi, Yüksek Lisans Tezi
- Demirel, S. (2022) İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri, Akran Zorbaları Ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi
- Dilci, T. (2019). Astudy on validity and reliability of digital addiction scale for 19 years or older. Universal Journal of Educational Research, 7(1), 32-39. DOI: 10.13189/ujer.2019.070105 .

- Dilmaç, B. & Ekşi, H. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Genel Erteleme, Karar Vermeyi Erteleme ve Akademik Erteleme Düzeylerinin Sürekli Kaygı Açısından İncelenmesi, Eğitim Fakültesi Dergisi 23 (2)
- Dikmen, M. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri İle Akademik Erteleme Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 31, 2(731-743)
- Doğar, Y. & Filiz, B. (2021). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimlerinin Öz Düzenleme Becerileri Ve Öz Yeterliklerine Etkisi, Millî Eğitim Cilt: 50 Bahar/2021 Sayı: 230, (857-872)
- Düşmez, İ. (2013). Akılcı Duygusal Davranışçı Yaklaşımına Dayalı Akademik Erteleme Davranışını Önleme Eğitim Programının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi
- Ekşi, F. & Ümmet, D. (2016). Türkiye’deki Genç Yetişkinlerde İnternet Bağımlılığı: Yalnızlık Ve Sanal Ortam Yalnızlık Bağlamında Bir İnceleme, Addicta: The Turkish Journal On Addictions, 3(1), 29-53.
- Engin, G. & Genç, S.Z. (2020). Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Ekran Kullanım Süreleri ile Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Celal Bayar University Journal of Social Sciences 2020; 18 (1); 314-325
- Erdönmez, C. & Morkoç, M.K. (2011). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Erteleme Algıları Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl: 2011 Sayı: 1
- Erginsoy Osmanoğlu, D. (2019). Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 47-58.
- Gezgin, D. M., Ümmet, D. & Hamutoğlu N.B. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı: Çok Boyutlu Yalnızlığın Yordayıcı Rolü, Trakya Eğitim Dergisi
- Griffiths MD. (1997). Exercise addiction: A case study. Addiction Research 1997;5:161–168
- Griffiths, M. D. (1995). Adolescent gambling. London: Routledge
- Griffiths, M. (2005). A „components“ model of addiction within a biopsychosocial framework. Journal of Substance Use, 10(4), 191–197
- Grunschel, C., Patrzek, J., & Fries, S. (2013). Exploring reasons and consequences of academic procrastination: An interview study. European Journal of Psychology of Education, 28(3), 841-861.
- Grunschel, C., Patrzek, J., & Fries, S. (2013). Exploring reasons and consequences of academic procrastination: An interview study. European Journal of Psychology of Education, 28(3), 841-861.

- Güngür, A.B. & Koçak, O. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı Ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi/JRES, 7(2),397-419, 2020
- Hançer A. H. & Mişe, H. (2019). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışlarının İncelenmesi, Folklor/edebiyat, cilt:25, sayı: 97-1,
- Jackson, L. A., von Eye, A., Fitzgerald, H. E., Witt, E. A.& Zhao Y. (2011). Internet Use, Videogame Playing and Cell Phone Use as Predictors of Children's Body Mass Index (BMI), Body Weight, Academic Performance, and Social And Overall Self-Esteem, Computers in Human Behavior, 27(1), 599-60
- Karacı, A. & Piri, Z. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Facebook Bağımlılığının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Kastamonu Üniversitesi Örneği, Kastamonu Eğitim Dergisi
- Karadağ,E.&Kılıç, B. (2019). Öğretmen Görüşlerine Göre Öğrencilerdeki Teknoloji Bağımlılığı Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry 2019;11 (Suppl 1):101-117
- Karaman, M. K. & Kurtoğlu, M. (2009). Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri, Akademik Bilişim'09 - XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri
- Kağan, M. (2010). Akılcı Duygusal Davranışsal Yaklaşım Dayalı Akademik erteleme Önleme Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi, Doktora Tezi
- Knaus, W. J. (1998). Do it Now! Break The Procrastination Habit (Second Edition). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Karasar, N. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemi (28. Baskı b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Kaya, G.E. & Özzorlu, E. (2019). Ortaokulda Akademik Erteleme: Anne-Baba Tutumları ve Denetim Odağı ile İlişkili Mi?, HAYEF: Journal of Education, 16(2); 156-181
- Kaya, H. (2021). Teknoloji Bağımlılığı Ve Sosyal Kimlik Oluşumu Üzerine Kültürel Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi
- Kınık, Ö. & Odacı H. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Bazı Bireysel ve Çevresel Değişkenler Bir Etken Olabilir mi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Cilt 10, Sayı 1, Sayfa 183-192
- Kır, İ. & Sulak, Ş. (2014). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet BAĞIMLILIK Düzeylerinin İncelenmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:13 Sayı:51 (150-167)
- Koçak, S & Sarıkaya Aydın, K. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi, Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 2(3), 17-38

- Lee, E. (2005). The relationship of motivation and flow experience to academic procrastination in university students. *The Journal of Genetic Psychology*, 166 (1), 5-14.
- Milgram, N. A., Naaman, N. (1996). Typology in procrastination. *Personal Individual Differences*. 20 (6), 679-683.
- Nazlıgöl, M.D. & Yılmaz, A.E. (2019). Oyun Bağımlılığı ve Egzersiz Bağımlılığına Davranışsal Bağımlılık Çerçevesinden Bakış Bağımlılık Dergisi – Journal of Dependence | 2019; 20(2):97-108
- Owens, A. M., Newbegin, I. (1997). Procrastination in high school achievement: A causal structural model. *Journal of Social Behavior and Personality*. 12(4), 869-887.
- Özkorumak, E. & Tiryaki, A. (2011). Davranışsal Bağımlılık Olarak Kontrol Edilemeyen Satın Alma Davranışı, 45. Ulusal Psikiyatri Kongresinde Poster Bildiri
- Özer, B. U.& Topkaya, N. (2011). Akademik Erteleme ve Sınav Kaygısı, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Aralık 2011, 2(2), 12-19 <http://dergi.adu.edu.tr/egitimbilimleri>
- Özdemir, Z. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı, Beykoz Akademi Dergisi, 2019; 7(2), 91-105
- Rothblum, E. D., Solomon, L. J. and Murakami, J. (1986). “Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators”. *Journal of Counseling Psychology*, 33 (3), 387-394 (October 1986).
- Senecal, C., Koestner, R., & Vallerand, R. J. (1995). Self-regulation and academic procrastination. *The Journal of Social Psychology*, 135(5), 607-619.
- Sezerel, H. & Gökbulut, Ö.Ö. (2015). İnternet Bağımlılığı ve Süreçsel Drama: Bir Bağımlılığın Önlenebilir Gelişimi, *Yaratıcı Drama Dergisi* 2015, 10(1), 103-116
- Shaw, M. & Black, D. W. (2008). Internet addiction: Definition, assessment, epidemiology, and clinical management. *CNS Drugs*, 22(5), 353-365.
- Solomon, L. J.& Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitivebehavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 503-509
- Şengül, C. & Şengül, C. B. & Uğurlu, T. T. (2012). Bağımlılık Psikofarmakolojisi, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, Current Approaches in Psychiatry* 2012;4(1):37-50
- Tekin, O. (2020). Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Seviyelerinin Genel Akademik Başarıları ve Devamsızlık Durumları ile İlişkisi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*
- Toker, B. (2014). Bilişsel Davranışçı Kurama Dayalı Olarak Geliştirilen Akademik Erteleme Davranışıyla Baş Etme Beceri Eğitimi Psikoeğitim Grup Yaşantısının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi
- Uçar, H. (2020). Uzaktan Eğitimde Akademik Erteleme Davranışını Ve Akademik Erteleyicileri Anlamak, *AUAd* 2020, Cilt 6, Sayı 3, 40-5

- Uzday, T. İ. (2009). Madde Bağımlılığının Tarihçesi Tanımı Genel Bilgiler ve Bağımlılık Yapan Maddeler, Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi, 21, 5-15.
- Yavuz, O. (2018). Ergenlik Döneminde İnternet Bağımlılığının Okul Başarısı Üzerinde Etkileri, Uluslar Arası Toplum Araştırma Dergisi
- YEDAM, (19.06.2022). Teknoloji Bağımlılığı, Erişim Adresi; <https://www.yedam.org.tr/teknoloji-bagimliliği>
- Yengin, D. (2019). Teknoloji Bağımlılığı Olarak Dijital Bağımlılık, The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication – TOJDAC
- Yılmaz, D. (2010). Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalına Başvuran Çocuk ve Ergenlerde Bilgisayar Oyunu ve İnternet Kullanımı İle Utangaçlık ve Sosyal Fobi İlişkisinin İncelenmesi, Uzmanlık Tezi, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa.
- Yıldırım, C. (2022). Tıp Fakültesi Dönem 1 Öğrencilerinin Bakış Açısıyla Teknoloji Bağımlılığının İncelenmesi: Karma Bir Araştırma, Uzmanlık Tezi
- Young, K.S. (1996). Internet Addiction: The Emergence Of A New Clinical Disorder, CyberPsychology & Behavior, 3, 237-244.

EKLER

Ek-1 Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Kullanım İzni

Tuncay DİLCİ 6 Tem

Alicılar: ben ▾

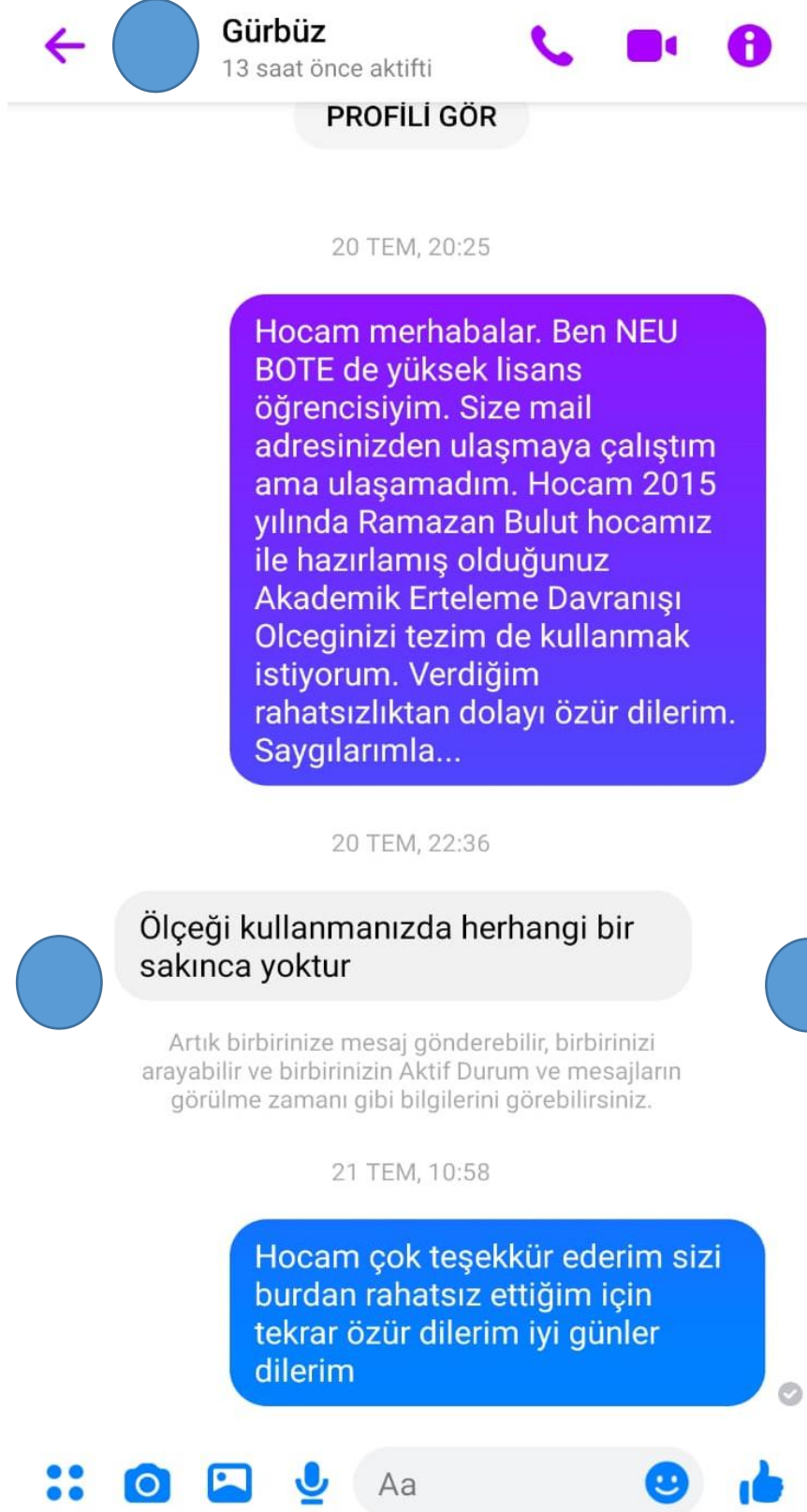
Dijital Bağımlılık ölçeği Ek'te gönderilmiştir.
İyi çalışmalar...

--

*Prof. Dr. Tuncay DİLCİ
Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü Başkanı*

*Prof. Dr. Tuncay DİLCİ
Cumhuriyet University
Sivas Faculty of Education
Division of Educational Administration
Cumhuriyet University
Sivas / Turkey*

Ek-2 Akademik Erteleme Ölçeği Kullanım İzni

Ek-3 Araştırma İzni-1

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 73153712-050-E.78000
Konu : Halime KOÇ'un Araştırma İzni

19/11/2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Halime KOÇ**'un "**Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi**" adlı tezi kapsamında Fakültemizdeki araştırmasını yetkili mercilerin küresel salgın konusunda alacağı kararlara bağlı olarak araştırma yapmasının uygunluğu ile ilgili Fakülte Yönetim Kurulunun 17.11.2020 tarih ve 2019/467 sayılı karar örneği yazımız ekinde gönderilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-izimdir

Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Dekan

Ek: F.Y.K.Kararı

Adres: Meram Yarı yarı Meram/KONYA
Telefon: 0332 323 92 20 Faks: 0332 323 92 25 Elektronik Ağ: <http://www.erbakan.edu.tr> Yayıncı/DURAN

5079 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Genişletilmiş Elektronik İmza ile gerçekleştirilmiştir.
Etilik beyahı: <https://ybtysmnp.erbakan.edu.tr> adresinden 0015-ABG1-0YOK kodu ile yapılabilir.

Ek-4: Araştırma İzni-2

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
AHMET KELEŞOĞLU EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
FAKÜLTE YÖNETİM KURULU KARARI

TOPLANTI SAYISI:48	KARAR TARİHİ :17.11.2020
--------------------	--------------------------

KARAR NO:2020/467-Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Halime KOÇ**'un Fakültemiz'de araştırma yapması ile ilgili yazısı görüşüldü.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Halime KOÇ**'un "Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi" adlı tezi kapsamında Fakültemizdeki araştırmasını yetkili mercilerin küresel salgın konusunda alacağı kararlara bağılı olarak uygunluğuna;

Oy birliği ile karar verildi.

ASLIGİBİDİR

Ek-5: Araştırma İzni-3

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Meram Tıp Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 14567952-300-E.77717
Konu : Araştırma İzni

18/11/2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz öğrencilerinden Halime KOÇ'un "Üniversite Öğrencilerinin Teknolojik Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi" konulu tez çalışması için Fakültemiz öğrencilerine yönelik yapacağı araştırma Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Celalettin VATANSEV
Dekan

Ek-6: Araştırma İzni-4

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Meram Tıp Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 14567952-300-E.77717
Konu : Araştırma İzni

18/11/2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz öğrencilerinden Halime KOÇ'un "Üniversite Öğrencilerinin Teknolojik Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi" konulu tez çalışması için Fakültemiz öğrencilerine yönelik yapacağı araştırma Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Celalettin VATANSEV
Dekan

Ek-7: Araştırma İzni-5

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 32956752-300-E.79936
Konu : Halime KOÇ Araştırma İzni

25/11/2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 12/11/2020 tarihli ve 71052239-050-E.76003 sayılı yazımız.

Enstitünüz Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Halime KOÇ'un "Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi" adlı tez önerisini için Fakültemizde araştırma yapması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Caner ARABACI
Dekan V.

Ek-8: Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği

DİJİTAL BAĞIMLILIK ÖLÇEĞİ					
Aşağıdaki her bir maddeyi okuyun bu madde sizin için her zaman doğruysa “Kesinlikle Katılıyorum”, genelde doğru ise “Katılıyorum”, emin değilse “Kararsızım”, genelde doğru değilse “Katılmıyorum”, hiçbir zaman doğru değilse “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet kullandıktan sonra kendimi kötü hissedirim					
2. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet başındayken kendimi çok mutlu hissedirim					
3. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet nedeniyle yemeği pek önemsemem					
4. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet nedeniyle bir sonraki günü uyku halinde, gergin ve verimsiz geçiriyorum					
5. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internete bağlanacağım anı sabırsızlıkla beklerim					
6. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet için bazı kazanımlardan sıklıkla ödün veririm					
7. Bilgisayar başına bir iki dakikalık bir iş için oturup saatler sonra bilgisayar başından kalkıyorum					
8. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet başında bu kadar çok zaman geçirmekten hem suçluluk duyuyor hem de çok büyük haz duyuyorum					
9. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internetten uzak kaldığımda huzursuzluk duyuyor ve yoksunluk belirtileri gösteriyorum					
10. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet ile temas gün içerisinde yoğundur,					
11. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internete işim bitse dahi kendimi “Biraz daha bakayım” derken buluyorum					
12. Bilgisayar, cep telefonu, TV internet yanımda olmadığımda onunla yapacağım işlemleri düşünürüm					
13. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet kullanmadığımda huysuz ve sinirli hissedirim					
14. Zaman geçtikçe Bilgisayar, cep telefonu, TV, interneti daha sık kontrol etme gereği hissediyorum					
15. Bilgisayar, cep telefonu, TV, interneti planladığımdan daha uzun süre kullanırım					
16. Bilgisayar, cep telefonu, TV, interneti kullandıktan hemen sonra tekrar kontrol etme gereği hissedirim					
17. Bilgisayar, cep telefonu, TV, interneti kullanmazken, daha önce kullandığımda yaptığım işlemleri düşünürüm					
18. Bilgisayar, cep telefonu, TV’ye geçtiğimde hemen internet bağlantısını kontrol ederim					

19. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internete fazla girmediyimi iddia ederek yalan söylerim					
20. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet başındayken aşırı yemek yerim					
21. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet başındayken gereğinden az yemek yerim					
22. Günlük hayattaki dışkılama aktivitelerini Bilgisayar, cep telefonu, TV yüzünden aksatıyorum					
DİJİTAL BAĞIMLILIK ÖLÇEĞİ					
Aşağıdaki her bir maddeyi okuyun bu madde sizin için her zaman doğruysa “Kesinlikle Katılıyorum”, genelde doğru ise “Katılıyorum”, emin değilse “Kararsızım”, genelde doğru değilse “Katılmıyorum”, hiçbir zaman doğru değilse “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
23. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet başında her zamanki zamanı geçirdiğim halde eskisi gibi keyif almıyorum, daha fazlasını istiyorum					
24. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internetle ilgili saplantılı düşüncelerim var					
25. Bilgisayar, cep telefonu, TV’de sürekli tuşlara basma hareketi yaparım					
26. Bilgisayarda, cep telefonunda, TV’de, internette olmamdan dolayı eleştirilirim					
27. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet kullanırken planladığım işleri unuturum					
28. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet kullanmamı engelleyen işler bana sıkıcı gelir					
29. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet nedeniyle yapmam gereken işlerime geç kalıyorum					
30. Yorgunluk, halsizlik, uykusuzluk ve stresli olma, durumum var					
31. Sıkıntılı anlarımda Bilgisayar, cep telefonu, TV, internetle ilgilenmek beni rahatlatır					
32. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet beni sorunlardan ve olumsuz düşüncelerden uzaklaştırır					
33. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet olmadan hayat boş gelir					
34. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet nedeniyle ailemle ya da arkadaşlarımla iletişimim kötüdür					
35. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet nedeniyle sosyal hayattan uzaklaşma, yalnız kalma isteği ve arkadaşlarımla olan ilişkilerde zayıflama oluyor					
36. Bilgisayar, cep telefonu, TV, interneti aşırı kullanmam çevredekileri ihmal etmeme yol açar					
37. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internet kullanmam her şeyden daha cazip gelir					
38. Bilgisayar, cep telefonu, TV, internete bağımlı olduğumu düşünüyorum					

39. Aile ya da arkadaşlarla vakit geçirmek yerine bilgisayarda, cep telefonunda, TV’de, internette vakit geçirmeyi tercih ederim					
40. Bilgisayara, cep telefonuna, TV’ye internete dalarak, dış dünya ile bağlantılarımı kopartırım					

Ek-9: Akademik Erteleme Ölçeği

AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI ÖLÇEĞİ					
Aşağıdaki her bir maddeyi okuyun bu madde sizin için her zaman doğruysa “Kesinlikle Katılıyorum”, genelde doğru ise “Katılıyorum”, emin değilse “Kararsızım”, genelde doğru değilse “Katılmıyorum”, hiçbir zaman doğru değilse “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde işaretleyiniz.	esinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Daha önemli bir işim olmamasına rağmen gereksiz yere akademik görevlerimi ertelerim.					
2. Plansız biri olduğum için akademik görevlerimi yapmayı son anlara kadar ertelerim.					
3. Gereksiz mazeretlerle sınavlara hazırlanmayı son güne kadar geciktiririm.					
4. Çalışma motivasyonum düşük olduğu için ödev yapma ve sınavlara hazırlanma gibi görevlerimi yapmayı ertelerim.					
5. Beni harekete geçirecek güç olmadığı için akademik görevlerimi yapmayı, başka güne ertelerim.					
6. İşlerimi öncelik sırasına göre belirlemediğim için akademik görevlerimi yapmayı son güne bırakırım.					
7. Vicdan azabı çeksem de zamanımın çoğunu ders çalışmak yerine keyif verici aktivitelerle geçiririm.					
8. Yetersiz güdülenmeden dolayı sınavlara son günlerde çalışırım.					
9. Akademik görevlerimi yapma isteğim olmadığı için onları yapmayı son anlara bırakırım.					
10. Ödev teslim tarihinin yaklaşmasına rağmen ödevlerimi yapma isteğim olmuyor.					
11. Kendime bu kez ders çalışmaya başlayacağım deyip ancak ders çalışmayan biriyim.					
12. Ben bir zaman israfçısıyım.					
13. Önemli akademik görevlerimi bile son anlarda yaparım.					
14. Çokça çaba harcattırان akademik görevleri yapmayı, son ana bırakırım.					
15. Sosyal aktivitelere (film izlemek, gezmek, oyun oynamak vb.) bolca zaman ayırdığım için akademik görevlerimi yapmayı son ana bırakırım.					
16. Akademik görevlerimi yapmaya başladığımda, kendimi motive edemem.					
17. Sadece ders çalışmaya başlamak bile uzun zamanımı alır.					
18. Başarısız olma kaygısından dolayı ders çalışma ya da sınavlara hazırlanma gibi sorumluluklarımı yapmayı geciktiririm.					

19. Akademik görevlere ne kadar zaman ayıracağımı önceden planlarım.					
20. İlgimi çeken akademik görevleri, zamanında yaparım.					
21. Ödevlerimi zamanında teslim etmek için gerekli azmi gösteririm.					
22. Yaparken zevk alacağım akademik görevleri, hemen yaparım.					
AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI ÖLÇEĞİ					
Aşağıdaki her bir maddeyi okuyun bu madde sizin için her zaman doğruysa “Kesinlikle Katılıyorum”, genelde doğru ise “Katılıyorum”, emin değilse “Kararsızım”, genelde doğru değilse “Katılmıyorum”, hiçbir zaman doğru değilse “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde işaretleyiniz.	Kesim kle Katılıyorum	Katılı yorum	Karar sızım	Katılm ıyorum	kle Katılmıyoru
23. Eğer verilen ödevlerin yapılması zevkli ise, hemen yapmaya başlarım.					
24. Üstesinden gelebileceğim dersleri zamanında yaparım.					
25. Beni çok uğraştıracak olsa bile akademik görevlerimi zamanında yaparım.					
26. Yapılması kolay olan akademik görevleri hemen yapıp aradan çıkarırım.					
27. Uzun zaman alacak ödevleri, hemen yapmaya başlarım.					
28. Verilen akademik görevler zor da olsa zamanında yaparım.					
29. Üzerinde düşünmeye sevk eden akademik görevleri sevdiğim için onları zamanında yaparım.					
30. Dersine gereken önemi vermeyen öğret-menin verdiği ödevleri yapmayı son ana kadar ertelerim.					
31. Öğrenciye bir şeyler kazandırmak yerine dersi boş geçirmeye çalışan hocaların verdiği ödevleri yapmayı son güne kadar ertelerim.					
32. Bana bir şeyler kazandıramayacağını düşün-düğüm öğretmenin verdiği akademik görevleri, yapmayı ertelerim.					
33. Baskıcı öğretmenlerin verdiği akademik görevleri yapmayı ertelerim.					
34. Sevmediğim öğretmenlerin ödevlerini, zamanında yapmam.					
35. Ödevlerim üzerinde tekrar tekrar düzelt-meler yaptığım için ödevlerimi zamanında yetiştiremememe riskim olmuştur.					
36. Sınava hazırlanırken çalıştığım yerleri tekrar tekrar çalışmaktan dolayı diğer sınavlara hazırlanmakta gecikirim.					
37. Ödevlerimi en iyi şekilde yapayım derken, ödevleri bitirmeyi son güne kadar geciktiririm.					
38. En iyisini, en güzelini yapma düşüncesi bile ders çalışmaya başlamamı geciktirir.					